PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2009 m. rugsėjo 9 d.*

Byloje T-301/04

Clearstream Banking AG, įsteigta Frankfurte prie Maino (Vokietija),

Clearstream International SA, įsteigta Liuksemburge (Liuksemburgas),

atstovaujamos advokatų H. Satzky ir B. Maassen,

ieškovės,

* Proceso kalba: vokiečių.

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, iš pradžių atstovaujamą T. Christoforou, A. Nijenhuis ir M. Schneider, vėliau – A. Nijenhuis ir R. Sauer,

atsakovę,

dėl prašymo panaikinti 2004 m. birželio 2 d. Komisijos sprendimą C (2004) 1958 galutinis dėl (EB) 82 straipsnio taikymo procedūros (byla COMP/38.096 – Clearstream (kliringas ir atsiskaitymo paslaugos)),

EUROPOS BENDRIJŲ
PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas M. Vilaras, teisėjai M. Prek (pranešėjas) ir V. M. Ciucă,

posėdžio sekretorė C. Kristensen, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2008 m. spalio 8 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Faktinės bylos aplinkybės

1 Antra ieškovė, *Clearstream International SA* (toliau – *CI*), kurios buveinė yra Liuksemburge, – tai holdingo bendrovė, kuriai priklauso pirma ieškovė, Frankfurte prie Maino (Vokietija) įsteigta *Clearstream Banking AG* (toliau – *CBF*), ir *Clearstream Banking Luxembourg SA* (toliau – *CBL*). *Clearstream* grupė teikia kliringo, atsiskaitymų ir vertybinių popierių saugojimo paslaugas. *CBL* ir Briuselyje (Belgija) įsteigtas *Euroclear Bank SA* (toliau – *EB*) yra šiuo metu du vieninteliai centriniai tarpvalstybiniai vertybinių popierių depozitoriumai Europos Sąjungoje. *CBF* – tai centrinis vertybinių popierių depozitoriumas Vokietijoje ir šiuo metu vienintelis bankas, turintis vertybinių popierių depozitoriumo statusą (*Wertpapiersammelbank*).

2 2001 m. kovo 22 d. Europos Bendrijų Komisija pradėjo tyrimą dėl kliringo ir atsiskaitymo paslaugų išsiųsdama kai kurioms institucijoms pirmuosius prašymus pateikti informaciją, vėliau – papildomus prašymus dėl galimų *CI* ir *CBF* piktnaudžiavimų.

3 2003 m. kovo 28 d. Komisija išsiuntė ieškovėms pranešimą apie kaltinimus, į kurį jos atsakė 2003 m. gegužės 30 dieną. 2003 m. liepos 24 d. įvyko posėdis. *EB,* kaip byla suinteresuota trečioji šalis, per posėdį atsakydamas į Komisijos prašymą pateikti informaciją pateikė savo nuomonę dėl rinkos apibrėžimo.

4 2003 m. balandžio 14 d. ir lapkričio 3 d. ieškovėms buvo suteikta galimybė susipažinti su Komisijos turima bylos medžiaga. 2003 m. lapkričio 17 d. laišku Komisija atkreipė ieškovių dėmesį į tai, kaip ji numato panaudoti tam tikrą informaciją, pridėtą prie bylos medžiagos po susipažinimo su ja 2003 m. balandžio 14 d., taip pat informaciją dėl sąnaudų, kurią ieškovės pateikė po liepos mėn. posėdžio ir paragino jas pateikti pastabas. Ieškovės savo atsakymus pateikė 2003 m. gruodžio 1 dieną.

Ginčijamas sprendimas

5 2004 m. birželio 2 d. Komisija priėmė sprendimą C (2004) 1958 galutinis dėl procedūros pagal (EB) 82 straipsnį (toliau – ginčijamas sprendimas). Šiame sprendime ji kaltina ieškoves pažeidus (EB) 82 straipsnį, pirma, atsisakius *EB* teikti pirmines kliringo ir atsiskaitymo paslaugas, taip jį diskriminuojant, ir, antra, taikius *EB* diskriminacines kainas.

6 Ginčijamame sprendime pateikiama bendra informacija apie vertybinių popierių operacijų kliringo ir atsiskaitymo paslaugas. Esminė informacija nurodoma žemiau.

7 Atliekant vertybinių popierių pirkimo-pardavimo operacijas būtina nuolat tikrinti atitinkamų popierių nuosavybės teisę siekiant garantuoti teisinį saugumą tuo atveju, kai nuosavybės teisė perleidžiama atlikus pirkimo arba pardavimo operaciją ir užtikrinti šios paslaugos tęstinumą. Dėl šios priežasties vertybinių popierių pardavimas susijęs su tam tikrais papildomais veiksmais.

8 Kliringas (*clearing*) – tai operacija, atliekama tarp pardavimo ir atsiskaitymo. Ji užtikrina, kad pardavėjas ir pirkėjas sudarė tą patį sandorį ir kad pardavėjas turi teisę

parduoti aptariamus vertybinius popierius. Atsiskaitymas (*settlement*) – tai galutinis vertybinių popierių ir lėšų pervedimas tarp pardavėjo ir pirkėjo, taip pat atitinkamų įrašų vertybinių popierių sąskaitose įrašymas.

9 Kliringo ir atsiskaitymo paslaugų teikėjai būna trijų rūšių:

— centrinis vertybinių popierių depozitoriumas (toliau – CVPD) – tai vertybinius popierius laikanti ir tvarkanti institucija, kuri leidžia atlikti vertybinių popierių sandorius, kaip antai vertybinių popierių pervedimą tarp dviejų šalių, padarant įrašus sąskaitose; savo kilmės valstybėje CVPD teikia kliringo ir atsiskaitymo operacijų su deponuotais (galutiniam saugojimui paimtais) vertybiniais popieriais paslaugas; taip pat jis gali teikti tarpininkavimo paslaugas vykdant kliringo ir atsiskaitymo operacijas tarp valstybių, jeigu pirminis vertybinių popierių deponavimas vyksta kitoje šalyje,

— tarptautinis centrinis vertybinių popierių depozitoriumas (toliau – TCVPD) – tai institucija, kurios pagrindinė veikla – tarpvalstybinis kliringas ir atsiskaitymas; jis atlieka tarptautinių vertybinių popierių kliringą ir atsiskaitymus arba tarpvalstybinius sandorius su nacionaliniais vertybiniais popieriais,

— bankai kaip tarpininkai siūlo savo klientams su vertybiniais popieriais susijusias paslaugas, nes Europos Sąjungoje šios operacijos paprastai atliekamos valstybių viduje.

10 Visi vertybiniai popieriai turi būti fiziškai arba elektroniniu būdu laikomi juos saugančioje institucijoje.

11 Vokietijos *Depotgesetz* (Vokietijos įstatymas dėl vertybinių popierių laikymo) numatytas dviejų rūšių galutinis vertybinių popierių saugojimas: bendrasis saugojimas ir individualusis saugojimas. Bendrojo saugojimo atveju kelių klientų ir (arba) savininkų deponuoti pakeičiami ir techniškai pritaikyti tos pačios rūšies vertybiniai popieriai laikomi kartu, kaip vienas bendras depozitas.

12 Priimdama ginčijamą sprendimą ir ypač pateikdama rinkos apibrėžimą, Komisija atskyrė „pirmines“ ir „antrines“ kliringo ir atsiskaitymo paslaugas.

13 Remiantis ginčijamu sprendimu pirminį kliringą ir atsiskaitymą po kiekvieno pozicijos pasikeitimo atidarytose vertybinių popierių sąskaitose atlieka institucija, kuri pati užtikrina galutinį vertybinių popierių saugojimą.

14 Remiantis ginčijamu sprendimu antrinį kliringą ir atsiskaitymą atlieka tarpininkai, t. y. ne vertybinius popierius saugantys subjektai, o kiti rinkos dalyviai (šiuo atveju bankai, ne Vokietijos TCVPD ir CVPD).

15 Antrinis kliringas ir atsiskaitymas apima vidaus operacijas, t. y. atvejus, kai sandorį sudaro du to paties tarpininko klientai, ir todėl galima atlikti operacijas šio tarpininko apskaitos registruose nesikreipiant į CVPD, arba abipuses operacijas, kai finansiniai tarpininkai daro reikiamus buhalterinius įrašus, parodydami kliringo ir atsiskaitymo, kuriuos atliko CVPD klientų sąskaitose, rezultatus. Antruoju atveju tarpininkai gali klientams teikti kliringo ir atsiskaitymo paslaugas, tik jeigu yra ryšys su CVPD sistema.

16 Pagal poreikius tarpinių depozitoriumų prieiga prie centrinio depozitoriumo gali būti tiesioginė (kaip nario arba kliento) arba netiesioginė (per tarpininką). Šioje byloje ryšį tarp *CBF* ir jos klientų užtikrina *CBF* atsiskaitymų sistema, kurią sudaro *Cascade* ir *Cascade RS*. *Cascade* – tai kompiuterizuota sistema, leidžianti įvesti ir sujungti atsiskaitymo nurodymus ir sudaranti šių atsiskaitymo nurodymų pagrindą. *Cascade RS* (*Registered Shares* arba vardinės akcijos) – tai *Cascade* sistemos posistemė, leidžianti *CBF* klientams įvesti specialią informaciją, kurios reikia įregistruojant ir išregistruojant vardines akcijas. Yra du prieigos prie *Cascade* ir *Cascade RS* būdai: prieiga rankiniu būdu (vadinamoji *on-line*) ir visiškai automatizuota prieiga, pagrįsta duomenų perdavimu.

17 Iš ginčijamo sprendimo (196–198 konstatuojamosios dalys) matyti, kad atitinkama geografinė rinka yra Vokietijos rinka, nes joje galutinai saugomi pagal Vokietijos įstatymus išleisti vertybiniai popieriai.

18 Komisija konstatuoja, kad pagal *Depotgesetz* 5 straipsnį visi Vokietijoje bendrai saugomi vertybiniai popieriai turi būti laikomi pripažintame vertybinių popierių depozitoriume ir kad vienintelis toks depozitoriumas Vokietijoje yra *CBF*. Pažymėdama, kad bendrasis saugojimas yra labiausiai Vokietijoje paplitęs vertybinių popierių saugojimo būdas, ji pastebi, jog, net pačių ieškovių teigimu, apie 90 % Vokietijoje esančių vertybinių popierių yra laikoma *CBF* (ginčijamo sprendimo 23–25 konstatuojamosios dalys).

19 Dėl atitinkamos paslaugų rinkos nustatymo Komisija konstatuoja (ginčijamo sprendimo 199–200 konstatuojamosios dalys), kad tarpininkams, prašantiems tiesioginės prieigos prie *CBF*, netiesioginė prieiga nėra alternatyva; *CBF* teikia pirmines kliringo ir atsiskaitymo paslaugas su bendrosiomis sąlygomis sutikusiems klientams kitoje tų pačių paslaugų teikimo CVPD ir TCVPD rinkoje; tarpininkams, kurie prašo pirminių kliringo ir atsiskaitymo paslaugų tam, kad galėtų veiksmingai teikti antrines kliringo ir atsiskaitymo paslaugas, antrinis kliringas ir atsiskaitymas nėra ekonomiškai tinkama alternatyva; kitų nei *CBF* subjektų teikiamos pirminės kliringo ir atsiskaitymo paslaugos nėra šiems tarpininkams tinkama alternatyva. Iš to ji daro išvadą, kad nėra nei

pasiūlos, nei paklausos alternatyvos, nes tarpininkai negali laisvai pasirinkti kito paslaugų teikėjo arba netiesiogiai naudotis nagrinėjamomis paslaugomis ir kad jokia kita bendrovė artimiausiu metu negalės teikti tokių paslaugų.

20 Todėl Komisija apibrėžia atitinkamą rinką kaip *CBF* tarpininkams, kaip antai CVPD ir TCVPD, teikiamų pagal Vokietijos įstatymus išleistų vertybinių popierių pirminių kliringo ir atsiskaitymo paslaugų rinką (ginčijamo sprendimo 201 konstatuojamoji dalis).

21 Komisija daro išvadą, kad *CBF* užima dominuojančią padėtį nagrinėjamoje rinkoje, nes ji kaip vienintelis Vokietijoje vertybinių popierių depozitoriumas atlieka pirminį sandorių su pagal Vokietijos įstatymus išleistais ir bendrai saugomais vertybiniais popieriais kliringą ir atsiskaitymą. Komisijos nuomone, faktinių aplinkybių metu jokia veiksminga konkurencija nedarė poveikio šiai *CBF* padėčiai Vokietijos rinkoje. Be to, jos nuomone, dėl daugybės rimtų įėjimo į rinką kliūčių reikia atmesti naujų dalyvių, galėsiančių artimiausiu metu konkuruoti su *CBF*, galimybę įeiti į rinką (ginčijamo sprendimo 206, 208 ir 215 konstatuojamosios dalys).

22 Remiantis ginčijamu sprendimu (154, 216, 301 ir 335 konstatuojamosios dalys) ieškovių piktnaudžiavimą sudarė:

— atsisakymas teikti pirmines vardinių akcijų kliringo ir atsiskaitymo paslaugas, nesuteikiant tiesioginės prieigos prie *Cascade RS,* ir *EB* diskriminavimas teikiant šias paslaugas; atsisakymas suteikti tiesioginę prieigą prie *Cascade RS* ir nepateisinamas diskriminavimas yra ne du atskiri pažeidimai, o veikiau dvi to

paties elgesio išraiškos, nes nepateisinamas diskriminavimas egzistuoja dėl to, kad beveik dvejus metus ieškovės atsisakydavo teikti *EB* tas pačias paslaugas, kurias jos analogiškais atvejais nedelsiant teikdavo kitiems panašiems klientams,

— diskriminacines kliringo ir atsiskaitymo paslaugų kainų taikymas *EB*, be objektyvaus pagrindo išrašant jam už analogiškas paslaugas didesnes sąskaitas negu kitiems panašiems klientams (CVPD ir TCVPD, kurie nuolat atlieka tarpvalstybines operacijas).

23 Komisija konstatuoja, kad atsisakymas *EB* suteikti tiesioginę prieigą prie pirminių vardinių akcijų kliringo ir atsiskaitymo paslaugų sudaro kliūtis naujovių įvedimui ir konkurencijai teikiant tarpvalstybines antrinio kliringo ir atsiskaitymo paslaugas, o galiausiai kenkia vieningos rinkos vartotojams (ginčijamo sprendimo 228–237 konstatuojamosios dalys).

24 Ginčijamame sprendime (338 ir 339 konstatuojamosios dalys) pabrėžiama, kad Vokietija yra esminė Bendrijos dalis. Be to, prekybai tarp valstybių narių turi įtakos *CBF EB* teikiamų pirminių Vokietijoje bendrai deponuojamų vertybinių popierių kliringo ir atsiskaitymo paslaugų tarpvalstybinis pobūdis. Didelė *EB* operacijų su Vokietijos vertybiniais popieriais apimtis įrodo didelį poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai.

25 Ginčijamo sprendimo rezoliucinėje dalyje nurodyta:

„1 straipsnis

(*CBF*) ir (*CI*) pažeidė (EB) 82 straipsnį, nes:

a) nuo 1999 m. gruodžio 3 d. iki 2001 m. lapkričio 19 d. nepagrįstai ir nepateisinamai ilgai atsisakydavo teikti pirmines vardinių akcijų kliringo ir atsiskaitymo paslaugas (*EB*) ir jo pirmtakui, taip diskriminuodamos (*EB)* ir jo pirmtaką per tą patį laikotarpį tiek, kiek tai susiję su pirminių vardinių akcijų kliringo ir atsiskaitymo paslaugų teikimu;

b) (*CBF*) nuo 1997 m. sausio 1 d. iki 1999 m. liepos 1 d., o (*CI*) nuo 1999 m. liepos 1 d. iki 2002 m. sausio 1 d. taikė (*EB*) ir jo pirmtakui diskriminacines kainas už jiems teikiamas pirmines kliringo ir atsiskaitymo paslaugas.

2 straipsnis

(*CBF)* ir (*CI*) turi ateityje susilaikyti nuo bet kokių veiksmų ar bet kokio elgesio, kaip antai nurodytų sprendimo 1 straipsnyje, draudžiamų pagal (EB) 82 straipsnį.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas

1. (*CBF*)

2. (*CI*)

<…>“

Procesas ir šalių reikalavimai

26 2004 m. liepos 28 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateiktu pareiškimu ieškovės pareiškė šį ieškinį.

27 2005 m. spalio 26 d. ieškovės parengė laišką, prie kurio buvo pridėta brošiūra *Internalisation of Settlement*. 2005 m. lapkričio 10 d. Pirmosios instancijos teismas nusprendė šį laišką pridėti prie bylos medžiagos. 2005 m. lapkričio 29 d. Komisija pateikė pastabas dėl šio Pirmosios instancijos teismo sprendimo. 2005 m. gruodžio 14 d. Pirmosios instancijos teismas nusprendė šias pastabas pridėti prie bylos medžiagos.

28 Kadangi iš dalies buvo pakeista Pirmosios instancijos teismo kolegijų sudėtis, teisėjas pranešėjas buvo paskirtas į penktąją kolegiją, kuriai atitinkamai buvo perduota ši byla.

29 Remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu, Pirmosios instancijos teismas (penktoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.

30 2008 m. spalio 8 d. įvykusiame viešajame posėdyje šalys buvo išklausytos ir atsakė į Pirmosios instancijos teismo pateiktus klausimus.

31 Ieškovės Pirmosios instancijos teismo prašo:

— panaikinti ginčijamą sprendimą, kiek jame nustatomi piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi ir įpareigojimai susilaikyti nuo tam tikrų veiksmų,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

32 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti ieškinį,

— priteisti iš ieškovių bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

33 Pagrįsdamos ieškinį ieškovės nurodo keturis pagrindus. Pirma, jos ginčija atitinkamos rinkos apibrėžimą bei dominuojančios padėties buvimą. Antra, jos ginčija, jog jų veiksmai sudarė piktnaudžiavimą, kalbant tiek apie atsisakymą teikti paslaugas, tiek apie *EB* taikomas kainas. Trečia, jos teigia, kad *CBF* pažeidimais negali būti kaltinama *CI*. Ketvirta, jos ginčija ginčijamo sprendimo teisėtumą dėl jo netikslumo.

1. *Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su neteisingu atitinkamos paslaugų rinkos apibrėžimu ir ieškovių dominuojančios padėties nebuvimu*

Šalių argumentai

34 Ieškovės ir Komisija sutaria dėl fakto, kad Vokietijos teritorija yra atitinkama geografinė rinka.

35 Tačiau, ieškovių nuomone, nustatant atitinkamą rinką reikia atsižvelgti į tai, jog pagal Vokietijos įstatymus deponuoti vertybiniai popieriai, – o ne išleisti, kaip numatyta ginčijamame sprendime, – deponuoti Vokietijoje.

36 Kiek tai susiję su atitinkama paslaugų rinka, ieškovės ginčija tai, kad Komisija atskiria pirmines ir antrines vertybinių popierių tvarkymo atlikus sandorį paslaugas. Rinka turi būti nustatoma tik joje siūlomos paslaugos, t. y. nuosavybės teisės į parduotus vertybinius popierius perleidimo, pagrindu. Šis tvarkymas atlikus sandorį buvo vykdomas tik vieną kartą ir tik sandorio šalių atžvilgiu. Net tuo atveju, kai tokį tvarkymą vykdė *CBF*, ji teikė ne „pirmines“ paslaugas, o tik jau egzistuojančias kliringo ir atsiskaitymo paslaugas. Komisija nepagrįstai manė, kad šiuo atveju tarpiniai depozitoriumai pirmiausia turi gauti paslaugą iš *CBF* tam, kad patys iš naujo galėtų ją teikti. Faktiškai jie tik perduodavo *CBF* sandorio šalių nurodymus ir atlyginimą bei savo apskaitos registruose parodydavo *CBF* atliktą tvarkymą.

37 Ieškovių nuomone, ginčijamas sprendimas nepagrįstai grindžiamas tarpinių depozitoriumų požiūriu į atitinkamos rinkos nustatymą. Iš tikrųjų nagrinėjamų paslaugų prašydavo vertybinių popierių pardavėjai ir pirkėjai, kurie tiesiogiai neturėdami šių vertybinių popierių prašydavo perleisti nuosavybės teisę. Tarpiniai depozitoriumai laikytini tvarkymo atlikus sandorį paslaugas prašančiais subjektais tik tuo atveju, jei patys yra sandorio su vertybiniais popieriais šalys, tačiau šiuo atveju jie veiktų ne kaip tarpiniai depozitoriumai. Be to, tarpinių depozitoriumų požiūris prieštarauja kai kuriems ankstesniems Komisijos sprendimams.

38 Ieškovės ginčija teiginį apie rinką, apimančią pridėtinės vertės kūrimo vertikalią grandį, kurioje *CBF* ir antrinių paslaugų teikėjai sandorius tvarko dviem skirtingais lygiais. Be to, atsiliepime į ieškinį Komisija pati sau prieštarauja šiuo klausimu. Ieškovės remiasi vieno lygio vieninga Vokietijos vertybinių popierių kliringo ir atsiskaitymo paslaugų rinka, kurioje *CBF* konkuruoja su *EB* ir kitomis įmonėmis dėl tų pačių galutinių vartotojų.

39 Iš tikrųjų, ieškovių nuomone, kliringo ir atsiskaitymo paslaugų teikėjais gali būti visi tiesioginiai (galutinis depozitoriumas) ir netiesioginiai (tarpiniai depozitoriumai) vertybinių popierių laikytojai, kurie gali perleisti nuosavybės teisę. Jų paslaugų

pobūdis ir turinys yra tapatūs, todėl prašančiam subjektui nesvarbu, į ką kreiptis: galutinį depozitoriumą ar tarpinius depozitoriumus. Jie net dažniau kreipiasi į tarpinius depozitoriumus negu į galutinį depozitoriumą. Todėl *CBF* nėra vienintelė nagrinėjamų paslaugų teikėja rinkoje, o konkuruoja su visais šių vertybinių popierių tarpiniais depozitoriumais, ką Komisija iš principo taip pat pripažino.

40 Šiomis aplinkybėmis *CBF* ir kiti įvairūs tarpiniai depozitoriumai konkuruoja, tačiau šie yra dar ir *CBF* klientai. Tarpinių depozitoriumų prieiga prie galutinio depozitoriumo, kuriai reikia atidarytos sąskaitos ir įrengtų komunikacijos kanalų – tai vertikalios ir horizontalios klientų konkurencijos santykių pagrindas. Ankstesniame Komisijos sprendime jau buvo padaryta prielaida, kad tam tikri įmonių santykiai gali lemti konkurencijos atsiradimą.

41 Ieškovės nurodo, kad remiantis *Depotgesetz* Vokietijoje vertybinių popierių depozitoriumas, t. y. *CBF*, turi būti atliekamas būtent bendrų dokumentų bendras deponavimas, o ne, kaip teigia Komisija, apskritai bendras deponavimas. Be to, CVPD funkcija šiame bendrame deponavime – kontrolės funkcija, apimanti vien tik ryšį tarp bendrojo aktyvo šalių ir jų savininkų depozito atžvilgiu. Iš tikrųjų net šios rūšies vertybinių popierių atveju kliringo ir atsiskaitymo paslaugas teiktų tik tarpinis depozitoriumas be jokio *CBF*, kuri ir toliau būtų vertybinių popierių turėtoja, dalyvavimo. *CBF* monopolis bendrai deponuojant į bendrąjį depozitą pervestus vertybinius popierius nereiškia, kad ji turi sandorių su vertybiniais popieriais tvarkymo atlikus sandorį monopolį. Be to, ieškovės niekada neteigė, kaip tikino Komisija, kad tarpiniai depozitoriumai priklauso nuo galutinio depozitoriumo „pagalbos“ perleidžiant nuosavybės teisę į bendrų vertybinių popierių dalis.

42 Komisija neatsižvelgė į vidaus tvarkymus, kai atsiskaitymai atliekami tarpiniame depozitoriume, prireikus atidarant jame naujas sąskaitas. Kadangi tokių tvarkymų daugėja, *CBF* klientų skaičius jau kelerius metus mažėja. Šiuo atžvilgiu ieškovės pateikia

brošiūrą *Internalisation of Settlement*, kurioje parodoma tokių atsiskaitymų tvarka ir svarba. Jos priduria, kad Frankfurto prie Maino biržos veiklą reglamentuojantys teisės aktai, kuriuos Komisija nurodė kaip apsaugančius *CBF* nuo šio tipo konkurencijos, buvo iš dalies pakeisti ir kad jie bet kuriuo atveju netaikytini šioje byloje nagrinėjamiems abipusiu susitarimu sudarytiems sandoriams su vertybiniais popieriais.

43 Ieškovės nurodo, kad kadangi nėra savarankiškos pirminių tvarkymo atlikus sandorį paslaugų rinkos, Komisijos padarytas papildomas, pirma, klientų, kurie sutiko su bendrosiomis sąlygomis, taip pat tarpinių depozitoriumų, ir, antra, CVPD ir TCVPD, kuriems reikia tiesioginės prieigos prie *CBF*, atskyrimas yra beprasmis. Be to, tokio atskyrimo negalima pagrįsti 1979 m. gegužės 31 d. Teisingumo Teismo sprendimu *Hugin Kassaregister ir Hugin Cash Registers prieš Komisiją* (22/78, Rink. p. 1869).

44 Šiuo klausimu, pirma, ieškovės teigia, kad *CBF* neteikia tvarkymo atlikus sandorį paslaugų trijų paminėtų kategorijų klientams. Antra, jos nurodo, kad kaip tarpiniai depozitoriumai šių trijų kategorijų klientai iš esmės gauna iš *CBF* tas pačias paslaugas, tačiau konkuruoja su ja kliringo ir atsiskaitymų srityje. Būtent tai Komisija patvirtino 2004 m. balandžio 28 d. komunikate Tarybai ir Europos Parlamentui COM(2004) 312 galutinis dėl kliringo ir atsiskaitymų Europos Sąjungoje – Būsimos priemonės. Tačiau šių paslaugų teikimas ir atitinkamai jų kainos gali skirtis dėl to, kad skiriasi klientų reikalavimai. Tai paaiškina, kodėl vieniems klientams yra svarbiau tiesiogiai prieiti prie *CBF* paslaugų negu kitiems, tačiau neleidžia manyti, kad šie klientai priklauso skirtingoms rinkoms.

45 Galiausiai Komisija nieko nenurodė dėl realios galutinių ir tarpinių depozitoriumų konkurencijos kliringo ir atsiskaitymo paslaugų srityje, kurią pažymėjo ieškovės, *EB* ir trečiosios šalys.

46 Komisija prašo atmesti šiuos argumentus.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

47 Visų pirma reikia pažymėti, kad kadangi prekės rinkos apibrėžimas pagrįstas sudėtingais Komisijos atliktais ekonominiais vertinimais, Bendrijos teismas gali atlikti tik ribotą jų kontrolę. Tačiau teismas neturi susilaikyti nuo Komisijos atliktos ekonominių rodiklių interpretacijos kontrolės. Šiuo atžvilgiu jis turi patikrinti, ar Komisija pagrindė savo vertinimą teisingais, patikimais ir nuosekliais įrodymais, atspindinčiais visus esminius duomenis, į kuriuos reikėjo atsižvelgti vertinant kompleksinę situaciją, ir ar jie gali pagrįsti jais remiantis padarytas išvadas (žr. 2007 m. rugsėjo 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Microsoft prieš Komisiją*, T-201/04, Rink. p. II-3601, 482 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

48 Šiuo klausimu primintina, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką siekiant nustatyti tariamai dominuojančią padėtį užimančią įmonės padėtį atitinkamoje sektorinėje rinkoje, konkurencijos galimybės turi būti vertinamos atsižvelgiant į rinką, apimančią visas prekes ir paslaugas, kurios dėl savo savybių yra tinkamiausios tenkinant nuolatinius poreikius ir yra sunkiai pakeičiamos kitomis prekėmis ir paslaugomis. Be to, atsižvelgiant į tai, kad atitinkama rinka apibrėžiama siekiant įvertinti, ar atitinkama įmonė turi galimybę kliudyti išsaugoti veiksmingą konkurenciją ir gali veikti pakankamai nepriklausomai nuo savo konkurentų ir klientų, negalima apsiriboti vien atitinkamų paslaugų objektyvių savybių nagrinėjimu, o reikia atsižvelgti ir į konkurencijos sąlygas, paklausos bei pasiūlos rinkoje struktūrą (1983 m. lapkričio 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Michelin prieš Komisiją*, 322/81, Rink. p. 3461, 37 punktas; 2000 m. kovo 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Kish Glass prieš Komisiją*, T-65/96, Rink. p. II-1885, 62 punktas ir 2003 m. gruodžio 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *British Airways prieš Komisiją*, T-219/99, Rink. p. II-5917, 91 punktas).

49 Atitinkamos rinkos sąvoka iš tikrųjų reiškia, kad gali egzistuoti veiksminga konkurencija tarp ją sudarančių prekių ir paslaugų, tačiau tam būtinas visų toje pačioje rinkoje esančių prekių ar paslaugų pakankamas pakeičiamumas tarpusavyje tam pačiam naudojimui (1979 m. vasario 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Hoffmann-La Roche prieš Komisiją*, 85/76, Rink. p. 461, 28 punktas).

50 Pateikdama šioje byloje ginčijamą paslaugų rinkos apibrėžimą Komisija atsižvelgė į paslaugų paklausos ir pasiūlos pakeičiamumą. Šiuo klausimu iš Komisijos pranešimo dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo Bendrijos konkurencijos teisės tikslams (OL C 372, 1997, p. 5, 7 punktas) aišku, kad „atitinkama prekės rinka apima visas prekes ir (arba) paslaugas, kurias vartotojas laiko viena kitą pakeičiančiomis ar pakeičiamomis pagal prekių savybes, kainas ir paskirtį“. Be to, kaip nurodyta to paties pranešimo 20 dalyje, į pasiūlos pakeičiamumą taip pat galima atsižvelgti, kai rinkos apibrėžiamos esant tokiai padėčiai, kad jo poveikis efektyvumo ir greitumo atžvilgiu yra tolygus paklausos pakeičiamumui. Tai reiškia, kad atsižvelgdami į ilgalaikius nedidelius santykinių kainų pakitimus, tiekėjai per trumpą laiką ir nepatirdami didesnių papildomų sąnaudų ar rizikos gali pradėti gaminti atitinkamas prekes ir jas pardavinėti.

51 Komisija pradeda analizę nuo galimo paslaugų klientų, būtent tarpinių depozitoriumų, tokių kaip CVPD ir TCVPD, paklausos pakeičiamumo klausimo, kuris, jos nuomone, yra esminis. Komisija atliko kelis pakeičiamumo testus ir išanalizavo įvarius atitinkamoje paslaugų rinkoje galimus atvejus. Atlikdama analizę ji atsižvelgė į įvairių rinkos subjektų, taip pat ir ieškovių, nuomones.

52 Pirmiausia ieškovės nurodo, kad tvarkymo atlikus sandorį paslaugos teikiamos vertybinių popierių pardavėjams ir pirkėjams.

53 Šie argumentai neįtikina. Iš ginčijamo sprendimo (122 konstatuojamoji dalis) matyti, kad, pačių ieškovių teigimu, yra trys *CBF* klientų, kuriems teikiamos atsiskaitymo paslaugos, kategorijos, t. y. klientai, kurie sutiko su bendrosiomis sąlygomis (toliau – klientai, sutikę su bendrosiomis sąlygomis), ne Vokietijos CVPD ir TCVPD. Ieškovės ieškinyje taip pat tvirtina, kad *CBF* klientai – tai tik kredito įstaigos ir kiti finansiniai tarpininkai. Iš to matyti, kaip nurodė ir Komisija, kad tarp sandorio šalių ir *CBF* nėra jokių sutartinių santykių ir atitinkamai jokių įsipareigojimų. Iš tikrųjų sutartinis ryšys egzistuoja tik tarp *CBF* ir tarpinio depozitoriumo, taip pat tarp tarpinio depozitoriumo ir jo kliento, kuris yra sandorio šalis. *CBF* teikia kliringo ir atsiskaitymo paslaugas tarpiniams depozitoriumams už skirtingą atlygį, ir todėl šie gali laikytis savo įsipareigojimų klientams.

54 Ieškovių ginama nuomonė, jog egzistuoja bendra kliringo ir atsiskaitymo paslaugų rinka, kurioje paslaugų prašantys subjektai yra sandorio šalys (įskaitant tarpinius depozitoriumus, veikiančius savo sąskaita), yra atmestina. Viena vertus, kaip buvo priminta ginčijamo sprendimo 34 konstatuojamojoje dalyje, sandorio šalys – tai tarpininkų, saugančių galutiniame depozitoriume vertybinius popierius savo vardu ir savo klientų sąskaita, paslaugų prašantys subjektai. Kita vertus, daugelio pagal Vokietijos įstatymus išleistų vertybinių popierių atveju ir neturėdami vidaus sandorių tvarkymo galimybių tarpininkai negali teikti pilnaverčių kliringo ir atsiskaitymo paslaugų, nes nėra galutiniai šių vertybinių popierių laikytojai. O *CBF* negali teikti savo paslaugų toms pačioms šalims, nes jos neturi joje atidarytų vertybinių popierių sąskaitų. Veikdami sandorio šalių sąskaita tarpiniai depozitoriumai teikia paslaugas savarankiškai (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 48 punkte minėto Sprendimo *British Airways prieš Komisiją* 93 punktą).

55 Ieškovės teiginiai, kad tarpinių depozitoriumų požiūris nesuderinamas su kai kuriais ankstesniais Komisijos sprendimais, yra nesvarbūs. Iš tikrųjų šios bylos faktinės aplinkybės skiriasi nuo faktinių aplinkybių ieškovių nurodytose bylose. Bet kuriuo atveju primintina, kad Komisija privalo atskirai išanalizuoti kiekvienos bylos aplinkybes, neatsižvelgdama į ankstesnius sprendimus, susijusius su kitais ūkio subjektais, kitomis prekių ir paslaugų rinkomis arba kitomis geografinėmis rinkomis skirtingais momentais (2003 m. rugsėjo 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cableuropa ir kt. prieš Komisiją*, T-346/02 ir T-347/02, Rink. p. II-4251, 191 punktas).

Be to, ieškovės neturi teisės ginčyti Komisijos išvadų ir teigti, kad jos skiriasi nuo buvusių ankstesniame sprendime, net tuo atveju, jei abiejose bylose nagrinėtos rinkos yra panašios ar net identiškos (2005 m. gruodžio 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *General Electric prieš Komisiją*, T-210/01, Rink. p. II-5575, 118 punktas; šiuo klausimu taip pat žr. 2007 m. liepos 9 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Sun Chemical Group ir kt. prieš Komisiją*, T-282/06, Rink. p. II-2149, 88 punktas).

56 Ieškovės taip pat ginčija Komisijos išvadą, kad *CBF* pirminių kliringo ir atsiskaitymo paslaugų teikimas klientams, sutikusiems su bendrosiomis sąlygomis, taip pat tarpiniams depozitoriumams, nepriklauso šių paslaugų CVPD ir TCVPD teikimo rinkai (ginčijamo sprendimo 149 punktas ir kt.). Tačiau konstatuotina, kad Komisija padarė šią išvadą remdamasi ieškovių pateikta informacija apie teikiamų paslaugų pobūdį, jų kainą, pagrindinius susitarimus ir tikrą klientų kategorijų paklausą. Be to, Komisija konstatavo, kad jei šiai klientų kategorijai teikiamos paslaugos būtų tinkama alternatyva CVPD ir TCVPD, jie veikiausiai pasinaudotų šiomis paslaugomis, nes klientams, sutikusiems su bendrosiomis sąlygomis, taikomos daug mažesnės kainos. Beje, kitaip nei TCVPD ir ne Vokietijos CVPD, daugelis klientų, sutikusių su bendrosiomis sąlygomis – tai Vokietijoje esantys bankai, atliekantys operacijas šalies viduje. Ieškovės nepateikia jokių įrodymų, galinčių paneigti Komisijos vertinimą šiuo klausimu. Taip pat darytina išvada, kad nors ginčijamame sprendime Komisija iš tikrųjų daro nuorodą į šio sprendimo 43 punkte minėtą Sprendimą *Hugin Kassaregister ir Hugin Cash Registers prieš Komisiją*, ji nesiekia atskirti klientų, sutikusių su bendrosiomis sąlygomis, nuo CVPD ir TCVPD. Taigi paskutinis ieškovių argumentas yra netinkamas.

57 Taigi Komisija pagrįstai nusprendė, kad tarpiniai depozitoriumai, kaip antai CVPD ir TCVPD, yra *CBF* siūlomų pirminių kliringo ir atsiskaitymo paslaugų prašantys subjektai.

58 Antra, ieškovės kritikuoja Komisijos atliktą analizę, iš kurios matyti, kad nėra pasiūlos pakeičiamumo, nes jokia kita bendrovė, išskyrus *CBF*, artimiausiu metu negalės teikti

tokių pirminių kliringo ir atsiskaitymo paslaugų, kokių reikia tarpininkams, pavyzdžiui, CVPD ir TCVPD, operacijoms su pagal Vokietijos įstatymus išleistais ir joje saugomais vertybiniais popieriais (ginčijamo sprendimo 200 konstatuojamoji dalis). Jos nurodo, kad kalbant apie pasiūlą rinkai priklauso visi tiesioginiai (galutinis depozitoriumas) ir netiesioginiai (tarpiniai depozitoriumai) atitinkamų vertybinių popierių laikytojai, kurie gali perleisti nuosavybės teisę ir su kuriais *CBF* dėl to konkuruoja.

59 Šiuo klausimu ieškovės teigia, kad vertybinių popierių depozitoriumas turi užtikrinti ne bendrąjį deponavimą apskritai, bet tik bendrų dokumentų, apimančių daug teisių, bendrąjį deponavimą, su sąlyga, kad jie neturi materialaus pagrindo, o egzistuoja tik kaip virtualios bendro paketo dalys. Tokiomis aplinkybėmis *CBF* turimas deponavimo monopolis nereiškia vertybinių popierių sandorių tvarkymo atlikus sandorį monopolio.

60 Šie argumentai atmestini. Pirma, bendrų dokumentų ir vardinių vertybinių popierių atskyrimas nedaro įtakos faktui, kad, pačios *CBF* teigimu, joje laikoma apie 90 % visų Vokietijos vertybinių popierių (ginčijamo sprendimo 170 konstatuojamoji dalis). Be to, ieškinyje ieškovės patvirtina, kad dažniausia emitentai išleidžia bendruosius vertybinius popierius. Antra, kaip Komisija konstatavo ginčijamo sprendimo 137 konstatuojamojoje dalyje, net jei ieškinys pareikštas tik dėl kliringo ir atsiskaitymo paslaugų, jų negalima visiškai atskirti nuo saugojimo, nes kliringas ir atsiskaitymas įmanomas tik saugomų vertybinių popierių atžvilgiu. Taip pat primintina, kad pačios ieškovės patvirtino ryšį tarp *CBF* turimo saugojimo monopolio ir greitų bei patikimų atsiskaitymų. Beje, ieškovės tvirtina, kad „kai tarpiniai depozitoriumai, pavyzdžiui, finansiniai tarpininkai, taip pat TCVPD, depozitiniai bankai ir kt., negalėjo atlikti kliringo ir atsiskaitymo, tai turėjo padaryti būtent galutinis depozitoriumas (CVPD)“ ir kad „visi pakeičiami Vokietijos vertybiniai popieriai, sudarantys daugiau kaip 90 % visų Vokietijos vertybinių popierių, (buvo) laikomi *CBF* seifuose, o tai leido greitai ir patikimai atlikti atsiskaitymus padarant buhalterinius įrašus“ (ginčijamo sprendimo 165 ir 170 konstatuojamosios dalys).

61 Be to, ieškovių argumentas, kad rinką reikia apibrėžti remiantis tuo, kad pagal Vokietijos įstatymus deponuoti, o ne išleisti vertybiniai popieriai, laikomi deponuotais Vokietijoje, prieštarauja jų pareiškimams per administracinę procedūrą. Iš ginčijamo sprendimo 23 ir 197 konstatuojamųjų dalių, be kita ko, matyti, kad, kaip jos atsakė į 2003 m. gegužės 30 d. pranešimą apie kaltinimus, pagal Vokietijos įstatymus išleisti vertybiniai popieriai faktiškai laikomi Vokietijoje, o taip nėra ne Vokietijos vertybinių popierių atveju, ir kad „praktiškai bendrasis saugojimas yra populiariausias Vokietijoje saugojimo būdas“. Todėl Komisija teisingai konstatavo, kad atitinkamai rinkai priklauso pagal Vokietijos įstatymus išleisti vertybiniai popieriai.

62 Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija galėjo pagrįstai nuspręsti, kad nagrinėjamų paslaugų pasiūlos pakeičiamumo taip pat nėra. Iš tikrųjų, išskyrus atvejus, kai tvarkomi vidaus sandoriai, teikiant pilnavertes kliringo ir atsiskaitymo paslaugas reikia įregistruoti sandorį institucijoje, kuri užtikrina galutinį vertybinių popierių laikymą, šiuo atveju *CBF*, todėl jokia kita bendrovė Vokietijoje šiuo metu negali konkuruoti šiame specifiniame paslaugos teikimo etape.

63 Tiesa, kaip Komisija nustatė ginčijamo sprendimo 312 konstatuojamojoje dalyje, *CBF*, atlikdama tarpininko funkciją, gali konkuruoti su kitais tarpiniais depozitoriumais, jeigu atlieka tarpvalstybinę operaciją su ne pagal Vokietijos teisės aktus išleistais vertybiniais popieriais. Tai taip pat atitinka galimos konkurencijos tarpvalstybinių atsiskaitymo paslaugų teikimo rinkoje situaciją, kokia, pavyzdžiui, nurodyta komunikate COM (2004) 312 galutinis (p. 5 ir 6). Tačiau ginčijamame sprendime atitinkama rinka – tai pagal Vokietijos teisę išleistų vertybinių popierių, kurių didžioji dalis bendrai saugoma *CBF* kaip vertybinių popierių depozitoriume, rinka. Be to, 2003 m. gegužės 30 d. atsakyme į pranešimą apie kaltinimus, pakartotame ginčijamo sprendimo 30 konstatuojamojoje dalyje, ieškovės pareiškė:

„Tik (vertybinių popierių depozitoriumas) gali atlikti šį nuosavybės teisės perleidimą. Todėl trečiosioms šalims nepakanka vien tik turėjimo, (vertybinių popierių depozito-

riumo) kaip galutinio depozitoriumo dalyvavimas kliringo ir atsiskaitymo operacijose su bendrai saugomais dokumentais tarpinių depozitoriumų kanalais apima daug daugiau.“

64 Be to, primintina, kad nors dviejų paslaugų konkurencija nereiškia jų visiško pakeičiamumo konkretaus naudojimo atveju, siekiant konstatuoti dominuojančią padėtį teikiant vieną paslaugą nereikia, kad kitos iš dalies pakeičiamos paslaugos visiškai nekonkuruotų, nes ši konkurencija nepašalina įmonės galimybės iš esmės paveikti šios konkurencijos plėtros sąlygas, ir daugeliu atvejų elgtis neatsižvelgiant į šias sąlygas ir nepatiriant dėl to jokios žalos (šio sprendimo 48 straipsnyje minėto Sprendimo *Michelin prieš Komisiją* 48 punktas).

65 Šioje byloje *CBF* teikiamos paslaugos priklauso nuo specifinės paklausos ir pasiūlos. Iš tikrųjų tarpiniai depozitoriumai negali teikti savo paslaugų, jeigu jiems neteikiamos *CBF* paslaugos. Iš teismo praktikos matyti, kad specifinės paklausos ar pasiūlos atžvilgiu rinkos dalis, kurioje siūlomos bendresnėje rinkoje, kurios dalimi ji yra, būtinos ir nepakeičiamos prekės, turi būti laikoma atskira prekių rinka (šiuo klausimu žr. 1997 m. spalio 21 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Deutsche Bahn prieš Komisiją*, T-229/94, Rink. p. II-1689, 55 ir 56 punktai).

66 Šiame kontekste pakanka, kad būtų galima apibrėžti potencialią, net hipotetinę, rinką ir taip yra tuo atveju, kai prekės ar paslaugos yra būtinos vykdyti tam tikrą veiklą ir kai egzistuoja tikra jų paklausa iš norinčių verstis šia veikla įmonių. Taigi lemiamas veiksnys yra ta aplinkybė, jog galima skirti dvi atskiras gamybos stadijas, kurias sieja tai, jog pirminė prekė yra būtina tiekiant antrinę prekę (šiuo klausimu žr. 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *IMS Health*, C-418/01, Rink. p. I-5039, 43–45 punktus ir šio sprendimo 47 punkte minėto Sprendimo *Microsoft prieš Komisiją* 335 punktą).

67 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad ieškovės neįrodė, jog Komisijos išvada, kad nėra nei paklausos, nei pasiūlos pakeičiamumo (ginčijamo sprendimo 200 konstatuojamoji dalis), yra akivaizdžiai klaidinga.

68 Kadangi Komisija nepadarė akivaizdžios klaidos nustatydama paslaugas prašančius subjektus ir teikėjus, pirminės ir antrinės kliringo ir atsiskaitymo paslaugos atskirtos teisingai. Be to, ieškovės nepateikia jokių įrodymų, paneigiančių Komisijos vertinimą šioje byloje, pagrįstą tiesiogiai iš rinkos subjektų ir ieškovių gauta informacija.

69 Taigi reikia atmesti ieškovių argumentus, pagrįstus vidaus sandorių tvarkymais. Vidaus sandorių tvarkymas – tai tarpinių depozitoriumų teikiama paslauga. Kalbant apie rinką, padalytą į pirminių ir antrinių kliringo ir atsiskaitymo paslaugų rinkas, šios rūšies tvarkymas yra antrinių paslaugų dalis, todėl nepriklauso atitinkamai rinkai ir nėra skundžiamo sprendimo dalykas. Iš ginčijamo sprendimo 35 ir 166 konstatuojamųjų dalių matyti, kad rinkos dalyviai laiko šiuos vidaus sandorių tvarkymus aplinkybių nulemtais išimtiniais atvejais, kurie nepriklauso tarpininko kompetencijai, ir kad dėl to investuotojas neturi galimybės rinktis iš šių dviejų paslaugų kategorijų. Komisija iš to teisingai daro išvadą, kad vidaus paslaugos paprastai nėra tinkama alternatyva pirminėms kliringo ir atsiskaitymo paslaugoms (ginčijamo sprendimo 164–168 konstatuojamosios dalys).

70 Ieškovių pateikta brošiūra *Internalisation of Settlement* nepateikia jokių įrodymų jų teiginiams pagrįsti. Atvirkščiai, ji patvirtina ginčijamo sprendimo išvadas dėl sąlygų, tenkintinų atliekant vidaus sandorių tvarkymus ir apima priedą, kuriame apibendrinama informacija apie galimus tokių tvarkymų apribojimus įvairiose šalyse ir nurodoma, jog Vokietijoje *Börsenordnung* (Frankfurto prie Maino biržos veiklą reglamentuojantis teisės aktas) nustatoma, kad kliringo ir atsiskaitymo paslaugas teikia CVPD ir kad vidaus sandorių tvarkymas yra išimtis. Bet kuriuo atveju, kaip pažymi

Komisija, šioje brošiūroje nekalbama konkrečiai apie situaciją Vokietijoje ir ji yra susijusi su vėlesniu laikotarpiu negu nagrinėjamas ginčijamame sprendime.

71 Be to, reikia atmesti ieškovių argumentą, kad *Börsenordnung* 16 straipsnio 2 dalis, kurią Komisija cituoja ginčijamame sprendime (27 konstatuojamoji dalis), buvo iš dalies pakeista, ir, bet kuriuo atveju, netaikytina šioje byloje nagrinėjamų abipusiu susitarimu parduodamų vertybinių popierių sandoriams. Šalys neginčija, kad šis pakeitimas buvo padarytas po ginčijamame sprendime nagrinėjamo laikotarpio. Be to, ši nuoroda ginčijamame sprendime buvo padaryta kaip biržos taisyklių, padedančių sustiprinti *CBF* padėtį apskritai atliekant biržos operacijas, pavyzdys.

72 Trečia, reikia atmesti kaip nepagrįstą ieškovių argumentą, susijusį su tuo, kad Komisija nieko nenurodė dėl tarp galutinių ir tarpinių depozitoriumų kliringo ir atsiskaitymo paslaugų faktiškai egzistuojančios konkurencijos. Atlikdama ekonominę analizę Komisija iš tikrųjų išnagrinėjo šiuos konkurencijos santykius, ypač atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta dalyje, susijusioje su pasiūlos ir paklausos pakeičiamumu. Be to, kaip pabrėžia pati Komisija, ginčijamo sprendimo 176–189 konstatuojamosiose dalyse ji atsižvelgė į *EB* argumentus ir trumpą *Bundesbank* per posėdį padarytą pranešimą.

73 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, konstatuotina, jog ieškovės neįrodė, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą tvirtindama, jog atitinkama rinka yra *CBF* pirminių kliringo ir atsiskaitymo paslaugų su pagal Vokietijos įstatymus išleistais vertybiniais popieriais teikimo tarpininkams, kaip antai CVPD ir TCVPD, rinka, kurioje *CBF* faktiškai turi monopolį, ir todėl yra neišvengiamas prekybos partneris.

74 Todėl pirmasis pagrindas atmestinas.

2. *Dėl antrojo pagrindo, susijusio su piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi nebuvimu*

75 Šis pagrindas sudarytas iš dviejų dalių. Pirma, ieškovės teigia, kad jų atsisakymas suteikti *EB* prieigą prie *Cascade RS* nėra piktnaudžiavimas ir kad *EB* nepatyrė jokio diskriminavimo, kurį būtų galima laikyti piktnaudžiavimu. Antra, jos nurodo, kad *EB* atžvilgiu taikomos kainos nebuvo diskriminacinės.

Dėl pirmos dalies, grindžiamos tuo, kad ieškovių atsisakymas suteikti prieigą nėra piktnaudžiavimas ir kad nebuvo diskriminavimo, kurį būtų galima laikyti piktnaudžiavimu

Šalių argumentai

76 Ieškovės ginčija, jog jų atsisakymą suteikti *EB* prieigą prie *Cascade RS* galima laikyti piktnaudžiavimu. Jos teigia, kad pasirengimas ir derybos dėl prieigos suteikimo buvo ypač sunkios dėl nuo *EB* priklausančių priežasčių. Visų pirma 1999 m. rugpjūčio–2000 m. sausio mėn. vyko tik preliminarios diskusijos, nes *EB* paprašė suteikti prieigą tik 2000 m. sausio 28 dieną. Po to 2000 m. vasario–lapkričio mėn. prieigos suteikimas nepavyko dėl to, kad *EB* buvo nepasirengęs. Galiausiai 2000 m. gruodžio–2001 m. lapkričio mėn. derybos dėl šios prieigos suteikimo vyko sunkiai dėl to, kad buvo peržiūrimi ieškovių ir *EB* komerciniai ir ekonominiai santykiai.

77 Ieškovės mano, kad Komisija remiasi klaidingu *CBF* vardinių akcijų tvarkymo sistemos suvokimu. Ginčijamame sprendime neminima viena iš dviejų *Cascade RS* atsiskaitymo

funkcijų. Be to, Komisija pamiršo, jog egzistuoja atskiros prieigos prie *Cascade* ir *Cascade RS*, kurioms reikia skirtingos informacijos, t. y. *Cascade* reikia informacijos apie atsiskaitymą, o *Cascade RS* – informacijos apie akcininką. Ieškovės nurodo, kad abiem atvejais informaciją galima perduoti rankiniu būdu arba automatiškai ir kad atitinkamas tarpinis depozitoriumas turi pasirinkti nustatytiną prieigos būdą.

78 Iš Komisijos pateiktų 1999 m. rugpjūčio 3 d. ir spalio 29 d., taip pat 2000 m. sausio 31 d. elektroninių laiškų aiškiai matyti, kad *EB* norėjo perduoti su atsiskaitymu už vardines akcijas susijusią informaciją pasinaudodama visiškai automatizuota prieiga prie *Cascade* (Vardinės akcijos), o informaciją apie akcininką – prieiga prie *Cascade RS* rankiniu būdu, nors prie *Cascade* taip pat galima buvo prieiti rankiniu būdu ir tai galima buvo padaryti nedelsiant. Komisija neskiria nei šių dviejų prieigos būdų, nei prieigos prie *Cascade RS* rankiniu būdu ir jos papildomos funkcijos „Power of Attorney“, kuri iš vartotojo nereikalauja perduoti informacijos apie akcininką, nes pati *Cascade RS* automatiškai registruoja.

79 Ieškovės nurodo, kad vykstant administracinei procedūrai jos jau buvo pateikusios šiuos argumentus, be kita ko, 2003 m. gruodžio 1 d. pareiškime, kurio ištraukos pateiktos dubliko priede, ir 2003 m. gegužės 30 d. pareiškime. Minėti elektroniniai laiškai taip pat patvirtina ieškovių argumentą, kad *EB* jau iki 2002 m. kovo mėn. galėjo gauti automatizuotą prieigą prie *Cascade RS*. Be to, jos pažymi, kad funkcija „Power of Attorney“ ir automatizuotas registravimasis nėra tapačios prieigos perduodant informaciją apie akcininkus.

80 Abiejų *EB* prašomų prieigos būdų suderinimas buvo ta priežastis, dėl kurios *EB* prieigos prie *CBF* tvarkymo sistemos suteikimas buvo techniškai sudėtingas. Iš tikrųjų visiškai automatizuotai prieigai reikėjo esminių kompiuterinės sistemos pakeitimų, rimtesnio pasirengimo ir daugybės testavimų. Dėl šios priežasties ir siekdama suteikti tarpiniams depozitoriumams galimybę planuoti ir pasiruošti *CBF* įrengdavo ir keisdavo

automatizuotas prieigas tik konkrečiomis eksploatavimo pradžios datomis du kartus per metus. *EB* kaip eksploatavimo pradžios datas pasirinko 2000 m. balandžio arba rugsėjo mėnesius.

81 Iš *EB* ir *CBF* elektroninių laiškų taip pat matyti, jog dėl to, kad *EB* buvo netinkamai pasiruošęs, prieigos nebuvo įmanoma suteikti abiem numatytomis datomis. Šiuo klausimu ieškovės teigia, kad net Komisija pripažino, jog kaip artimiausią galimą *CBF* prieigos suteikimo datą *EB* buvo nurodęs 2000 m. rugsėjo mėn. *EB* taip pat norėjo paspartinti ne tik vadinamąjį „RTS“ (atsiskaitymai tikruoju laiku) automatizavimą, bet ir sukurti visiškai automatizuotą prieigą perduodant informaciją apie atsiskaitymą siekiant, kad jie vyktų kartu. 2000 m. rugsėjo mėn. *CBF* atliko visus testavimus ir parengiamuosius darbus (be kita ko, 2000 m. rugsėjo 11 d. *EB* darbuotojų apmokymus, kurių dokumentai pateikti dubliko priede) ir per penkias darbo dienas suteikė *EB* jo prašymą atitinkančią prieigą, tai *EB* taip pat pripažįsta. Ieškovių nuomone, šia prieiga nebuvo naudojamasi, nes *EB* nepavyko laiku atlikti būtinų parengiamųjų darbų. Neeilinis prieigos suteikimas, numatytas 2000 m. spalio 30 d., taip pat neįvyko dėl tos pačios priežasties ir *EB* dar kartą jį atidėjo iki 2000 m. gruodžio 1 dienos.

82 Ieškovių nuomone, Komisija taip pat neatsižvelgia į tai, kad *CBF* veiksmai, kuriais per nagrinėjamą laikotarpį ji siekė įrašyti vardinės akcijos įgijėjo (ekonominio savininko) vardą į emitento akcijų registrą vietoje absoliutaus įgaliotinio arba įgaliotinio, veikiančio neperžengiant įgaliojimo ribų (įgalioto / teisėto savininko), vardo, kėlė *EB* rimtų problemų. Tai matyti iš įvairių Komisijos cituotų elektroninių laiškų bei iš *EB*, rankiniu būdu nesinaudojusio prieiga prie *Cascade RS* ir neperdavusio duomenų apie akcininkus, veiksmų po prieigos suteikimo.

83 Pagrįsdamos argumentus dėl dviejų *EB* iš *CBF* paprašytos prieigos būdų, jos atsisakymo įrašyti vardines akcijas ekonominio savininko vardu ir *EB* atsakomybės už prieigos nesuteikimą, ieškovės kaip įrodymą pateikė *CBF* „Kliringo ir atsiskaitymo“ tarnybos vadovo, dirbusio vykstant faktinėms aplinkybėms, parodymus.

84 Ieškovės taip pat teigia, kad 2000 m. gruodžio–2001 m. lapkričio mėn. vykusios derybos dėl prieigos suteikimo buvo susijusios su *CBF* ir *EB* derybomis kitais klausimais. Be kita ko, *CBF* perkėlė spalio mėn. numatytos prieigos *EB* suteikimą į lapkričio mėn., taip atsakydama į tai, kad *EB* atmetė jos prašymą suteikti prieigą prie *Euroclear France* visų Prancūzijos vertybinių popierių atžvilgiu. *CBF* veikė remdamasi principu „paslauga už paslauga“, o ne piktnaudžiavo. Atsakydamos į Komisijos prašymą pateikti informaciją ieškovės nepaminėjo šios problemos, nes buvo klausiama apie CVPD, o ne apie TCVPD. Be to, Komisijos argumentai šiuo klausimu yra prieštaringi.

85 Priešingai negu teigia Komisija, specialių paslaugų atlyginimo ir plėtojimo klausimai glaudžiai susiję su *EB* prieiga prie *CBF* sistemos ir buvo pateikti abiem bendrovėms. Ieškovių pateiktame 2001 m. kovo 15 d. vidaus dokumente, kurį Komisija pridėjo prie atsiliepimo į ieškinį, pats *EB* leido suprasti, kad prieiga buvo tik argumentas, susijęs su derybomis dėl kainų. Komisija taip pat pripažįsta, kad derybose *EB* kartu siekė daugybės tikslų. Šiuo atžvilgiu *EB* prieštarauja tik dėl *Bridge* susitarimo pakeitimų klausimo įtraukimo.

86 *EB* norėjo visiškai pakeisti sudėtingus tarpusavio ekonominius *CBF* ir *EB* santykius. Ieškovės pagrindžia šį teiginį dviejų bendrovių susirinkimų, įvykusių 2000 m. spalio 23 d. ir 2001 m. kovo 21 d., dokumentais. Šiuo klausimu jos nurodo, kad Komisija neginčija elektroninio laiško dėl pirmojo susirinkimo turinio. Be to, pakartotinos derybos buvo reikalingos komerciniu požiūriu, ir todėl pateisinamos. Ieškovės tai pat nurodo, kad diskusijos visais klausimais prasidėjo tuo pačiu metu. Šiomis aplinkybėmis jos negali būti kaltinamos tuo, jog siekė savo interesų vykstant šioms diskusijoms ir delsė priimti sprendimą *EB* atžvilgiu.

87 Ieškovės teigia, kad nebuvo piktnaudžiavimo nei ketinimo, nei pasekmių atžvilgiu. Pirma, net darant prielaidą, kad ieškovės pavėluotai suteikė prieigą, tai nėra pagrindas kaltinti jas pažeidimu *EB* 82 straipsnio prasme, nes jos nesiekė jokių antikonkurencinių tikslų. Komisija nepateikė jokių įrodymų, pagrindžiančių jos išvadą, kad ieškovės

atidėjo prieigos suteikimą siekdamos sutrukdyti *CBL* konkurentui tinkamai teikti paslaugas. Iš tikrųjų tokia pati prieiga buvo suteikta *CBL* daug vėliau nei *EB*, t. y. 2002 m. kovo mėnesį.

88 Antra, dėl pasekmių ieškovės mano, kad dominuojančia padėtimi piktnaudžiaujama tik tada, kai daromas arba gali būti daromas esminis poveikis įmonės, kuriai tariamai kliudoma, galimybėms konkuruoti. Vėlavimas sudaryti sandorį gali būti prilyginamas atsisakymui sudaryti tik tuo atveju, jei turi tokį patį ribojantį poveikį. Turi būti bent jau įmanoma ilgai trukdyti arba kliudyti konkurentams patekti į rinką, kurioje dominuojama, arba pašalinti juos iš rinkos. Be to, nuoroda ginčijamame sprendime į ankstesnius Komisijos sprendimus nėra svarbi, nes kitaip nei šioje byloje, jie buvo pagrįsti nustatytu ribojančiu poveikiu. Atsižvelgiant į šiuos kriterijus ieškovės nepiktnaudžiavo EB 82 straipsnio prasme.

89 Beje, Komisija neįrodė *EB* blogesnės konkurencinės padėties. Iš tikrųjų Europoje *EB* ir *CBL* daugeliu atvejų turi netiesioginę prieigą prie CVPD. Jie tarpininkauja įvairiuose lygiuose, kuriuose bent jau potencialiai yra konkurencija. Netiesioginė prieiga nėra akivaizdžiai blogesnė konkurencinė padėtis. Net kainų skirtumas nedaro poveikio tarpinio depozitoriumo sprendimui pasirinkti tiesioginę arba netiesioginę prieigą prie *CBF*.

90 Be to, Komisija klaidingai remiasi vardinių akcijų svarba Vokietijoje, užuot atsižvelgusi į Vokietijos vardinių akcijų svarbą *EB*. Ji neatsižvelgė į tai, kad *EB* atlieka tik abipusiu susitarimu parduodamų vertybinių popierių prekybos sandorių kliringą ir atsiskaitymus, ypač paskolų srityje. Šioje prekyboje ir konkrečiai *EB* veikloje Vokietijos vardinės akcijos faktiškai sudaro nežymią dalį ir nėra būtinas elementas siūlant pilnavertes kliringo ir atsiskaitymo paslaugas. Tiesa, *EB* sandorių dalis *CBF* padidėjo po to, kai 2002 m. pabaigoje *EB* gavo teisę įrašyti teisėtus savininkus. Tačiau *EB CBF* laikomų vardinių akcijų dalis sumažėjo nuo 1 % 2002 m. iki 0,24 % 2004 metais. Be to, nurodyta

9,2 mln. USD (JAV dolerių) išlaidų, susijusių su vardinių akcijų sandoriais, suma, kurią *EB* galėjo sutaupyti turėdama tiesioginę prieigą, yra nepagrįsta.

91 Galiausiai ieškovės nurodo, kad *CBF* nediskriminavo *EB*. Jos teigia, kad Austrijos ir Prancūzijos centriniams depozitoriumams prieiga buvo suteikta greičiau dėl to, kad jie norėjo prieigos rankiniu būdu, kurią galima buvo suteikti bet kuriuo metu ir pakankamai greitai. Suteikiant prieigą *CBL*, ši jau buvo atlikusi visus būtinus parengiamuosius techninius darbus. Šiuo klausimu ieškovės priduria, kad palyginant laiką, praėjusį nuo prašymo suteikti prieigą ir jos suteikimo, reikia atsižvelgti ne į teikiamų paslaugų panašumą, o tik į prieigos būdą, atitinkamas prieigos datas ir į technines problemas, kurių galėjo kilti.

92 Komisija ginčija šiuos argumentus ir laikosi išvadų, nurodytų ginčijamame sprendime.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

93 Pirmiausia pastebėtina, jog iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, kad nors Bendrijos teismas paprastai neribotai kontroliuoja, ar įvykdytos konkurencijos taisyklių taikymo sąlygos, vis dėlto jo vykdoma Komisijos atliktų sudėtingų ekonominių vertinimų kontrolė turi apsiriboti patikrinimu, ar buvo laikomasi procedūrinių taisyklių ir pareigos motyvuoti, bei ar buvo nustatytos teisingos faktinės aplinkybės ir nepadaryta akivaizdžių vertinimo klaidų ar piktnaudžiauta įgaliojimais (žr. šio sprendimo 47 punkte minėto Sprendimo *Microsoft prieš Komisiją* 87 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

94 Be to, jeigu Komisijos sprendimas yra sudėtingų techninių vertinimų rezultatas, jiems iš principo taikoma ribota teisminė kontrolė, reiškianti, kad Bendrijos teismas negali pakeisti Komisijos atlikto faktinių aplinkybių vertinimo savuoju (žr. šio sprendimo 47 punkte minėto Sprendimo *Microsoft prieš Komisiją* 88 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

95 Tačiau nors Bendrijos teismas pripažįsta, kad Komisija turi ekonominių ir techninių klausimų vertinimo laisvę, tai nereiškia, kad jis privalo susilaikyti nuo Komisijos atliktos tokio pobūdžio duomenų interpretacijos kontrolės. Iš tikrųjų Bendrijos teismas turi patikrinti ne tik pateikiamų įrodymų materialinį teisingumą, jų patikimumą ir nuoseklumą, bet ir tai, ar šie įrodymai atspindi visus esminius duomenis, į kuriuos reikėjo atsižvelgti vertinant kompleksinę situaciją, ir ar jie gali pagrįsti jais remiantis padarytas išvadas (žr. šio sprendimo 47 punkte minėto Sprendimo *Microsoft prieš Komisiją* 89 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

96 Įvairius ieškovių argumentus reikia išnagrinėti atsižvelgiant būtent į šiuos principus.

— Dėl prašymo suteikti prieigą datos

97 Ginčijamame sprendime minimos ir cituojamos tam tikros aptariamo laikotarpio *EB* ir *CBF* elektroninių laiškų ištraukos. Tiesa, konstatuotina, jog nė vienas iš šių elektroninių laiškų nepatvirtina, kad *EB* oficialiai prašė *CBF* suteikti prieigą. 1999 m. rugpjūčio 3 d. elektroninis laiškas, kurį Komisija laiko *EB* prašymu suteikti prieigą prie *Cascade RS*, patvirtina, kad *EB* pateikė techninius klausimus ir paprašė informacijos apie veiksmus, kuriuos reikia atlikti siekiant gauti šią prieigą. *EB* šiame laiške, be kita ko, klausia, kaip praktiškai užtikrinti šią tiesioginę prieigą. Tačiau iš šios elektroninio laiško ištraukos matyti, kad abi bendrovės daug diskutavo apie *EB* prieigą ir iš šių diskusijų buvo galima suprasti, jog oficialaus prašymo pateikti nereikia. Be to, tai patvirtinama 1999 m. spalio 19 d. *CBF* atsakyme į pakartotiną *EB* kreipimąsi 1999 m. spalio 19 d. elektroniniu laišku, nes ji šiame laiške nagrinėja technines prieigos, susijusios su informacijos apie

akcininkus perdavimu, suteikimo sąlygas. 1999 m. rugsėjo 20 d. elektroniniame laiške *EB* taip pat pažymi, kad į daugelį jo prašymų, be kita ko, dėl tiesioginio ryšio su *Cascade RS*, neatsakyta.

98 Ieškovių argumentas, kad šis prašymas suteikti prieigą buvo pateiktas per 2000 m. sausio 28 d. susirinkimą, nėra įtikinamas. Iš tikrųjų iš šio susirinkimo protokolo matyti, kad abi įmonės veikiau svarstė prieigos suteikimo sąlygas, o tai leidžia spręsti, kad jos manė, jog prašymas suteikti prieigą jau tinkamai pateiktas. Tai patvirtina 2000 m. vasario 3 d. elektroninis laiškas, kuriame minima, jog *EB* mano, kad paskutinis dviejų bendrovių susirinkimas leido joms „pajudėti į priekį“ prieigos prie tam tikrų paslaugų, be kita ko, prieigos prie *Cascade RS* ir *RTS* automatizavimo, klausimu.

99 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Komisija remdamasi *EB* ir *CBF* elektroniniais laiškais galėjo pagrįstai padaryti išvadą, jog prašymas suteikti prieigą buvo pateiktas 1999 m. rugpjūčio 3 dieną.

— Dėl tariamos Komisijos klaidos vertinant *EB* prašomus prieigos būdus

100 Pirma, priešingai nei teigia ieškovės, Komisija ginčijamo sprendimo 48 konstatuojamojoje dalyje nemano, kad egzistuoja tik vienas prieigos prie *CBF* vardinių akcijų tvarkymo sistemos būdas. Atvirkščiai, iš ginčijamo sprendimo matyti, kad Komisija paminėjo prieigą prie posistemės *Cascade RS*, kurią ji atskiria nuo sistemos *Cascade*, ir kad ji skiria du galimus prieigos būdus: prieigą rankiniu būdu (vadinamasis *on-line*) ir automatizuotą prieigą (ginčijamo sprendimo 46 ir 48 konstatuojamosios dalys).

101 Antra, ieškovės nurodo, kad Komisija klaidingai aiškina šalių elektroninius laiškus. Aiškinant juos teisingai būtų matyti, kad pagrindinė problema yra ne prašymas suteikti prieigą rankiniu būdu prie *Cascade RS*, o prašymas suteikti automatizuotą prieigą prie *Cascade* bei kaip suderinti abu šiuos prieigos būdus. Jų argumentai iš esmės grindžiami kitokiu nei Komisijos nagrinėjamų elektroninių laiškų aiškinimu.

102 Iš ginčijamo sprendimo matyti, kad per administracinę procedūrą buvo analizuojamas tiesioginės prieigos prie *Cascade RS* klausimas, turint omenyje tai, kad *EB* jau turėjo prieigą prie *Cascade* pareikštinių akcijų atžvilgiu ir kad tada jis paprašė *CBF* suteikti jam tiesioginę prieigą vardinių akcijų atžvilgiu. Ginčijamas sprendimas taip pat grindžiamas išvada, kad *EB* prašė suteikti tiesioginę prieigą prie *Cascade RS*, kad *CBF* jam atsakė, jog gali būti pakankamai lengvai suteikta prieiga rankiniu būdu ir kad galiausiai 2001 m. lapkričio 19 d. buvo suteikta būtent prieiga rankiniu būdu. Iš to Komisija daro išvadą, kad *EB* daugiau kaip dvejus metus laukė lengvai suteikiamos, kaip teigė *CBF*, prieigos.

103 Darydama tokią išvadą Komisija teisingai aiškino šalių elektroninius laiškus. Iš tikrųjų jei, kaip teigia ieškovės, norėdamas gauti prieigą prie pirminių vardinių akcijų kliringo ir atsiskaitymo paslaugų *EB*, be jau turimos automatizuotos prieigos prie *Cascade* pareikštinių akcijų atžvilgiu ir prieigos rankiniu būdu prie *Cascade RS*, dar turėjo gauti prieigą prie *Cascade* vardinių akcijų atžvilgiu, ir jei toks derinys kėlė *CBF* problemų, vykstant šių bendrovių deryboms reikėjo apie tai pranešti *EB* ar net galbūt pasiūlyti jam alternatyvų sprendimą, tuo labiau, kad 1999 m. rugpjūčio 3 d. elektroniniame laiške *EB* klausė, kaip jis galėtų „praktiškai užtikrinti šią tiesioginę prieigą“.

104 Tačiau remiantis abiejų bendrovių elektroniniais laiškais pastebėtina, kad *CBF* nė karto nepranešė *EB* apie tariamą dviejų atskirų prieigų, t. y. rankinės ir automatizuotos,

suteikimo problemą. Iš tikrųjų apie atskirą prieigą prie *Cascade* nė karto nebuvo užsiminta ir principinės ieškovių ir *EB* derybos vyko dėl prieigos prie *Cascade RS*. Paminėdama 1999 m. spalio 19 d. elektroniniame laiške (ginčijamo sprendimo 52 konstatuojamoji dalis) svarbius sistemos pakeitimus ir analizę, kurių reikia siekiant užtikrinti automatizuotą ryšį, *CBF* atsako į *EB* klausimus apie *RTS* automatizavimą. Atvirkščiai, tame pačiame elektroniniame laiške *CBF* taip pat pareiškia dėl tiesioginės prieigos prie *Cascade RS*, kad gana lengvai gali suteikti prieigą rankiniu būdu. Ieškovės užsimena apie atskirus prieigos prie *Cascade* ir *Cascade RS* būdus tik 2003 m. gruodžio 1 d. atsakyme Komisijai, t. y. po to, kai prieiga prie *Cascade RS* buvo suteikta. Be to, ieškovės apie juos tik užsimena (tekste ir pridėtoje schemoje), tačiau nenurodo, kad atskira prieiga arba dviejų prieigų suderinimas būtų problema.

105 Be to, iš ginčijamo sprendimo 256 konstatuojamosios dalies matyti, kad vykstant administracinei procedūrai ieškovės manė, jog 1999 m. rugpjūčio mėn. *EB* jau turėjo *on-line* prieigą prie *Cascade* ir kad suteikiant *on-line* prieigą prie *Cascade RS* pakaktų suteikti *EB* galimybę apdoroti vardines akcijas tiesiogiai per *CBF*. Jos taip pat pareiškė, kad suteikiant *EB* prieigą prie *Cascade RS* „dėl techninių priežasčių <…> buvo įmanoma suteikti tik prieigą rankiniu būdu“ (ginčijamo sprendimo 258 konstatuojamosios dalies ketvirta įtrauka) ir neužsimena apie kokias nors problemas, susijusias su automatizuota prieiga prie *Cascade* arba abiejų prieigų suderinimu. Be to, prie 2002 m. gegužės 24 d. *CBF* laiško pridėtame dokumente „Processing of registered shares in Germany“, kurį Komisija pridėjo prie atsiliepimo į ieškinį, aprašomas vardinių akcijų tvarkymo procesas ir minima tik *Cascade RS*.

106 Bet kuriuo atveju, net jei techniškai prieiga prie *Cascade RS* įgyvendinama dviem būdais, tai negali pakeisti per administracinę procedūrą atlikto faktinių aplinkybių vertinimo. Ieškovių paaiškinimai, iš kurių matyti, kad siekiant suteikti automatizuotą prieigą reikia padaryti esminius pakeitimus kompiuterinėse sistemose, nuodugniai pasiruošti ir atlikti daugybę testavimų, ir todėl ji gali būti suteikta tik du kartus per metus, negali tinkamai pateisinti dvejų *CBF* veikloje įprasto ryšio, kuris paprastai suteikiamas per kelis mėnesius, laukimo metų. Pavyzdžiui, ieškovių teigimu, *CBL* paprašė tokio pat derinio kaip *EB* ir gavo prieigą tik per keturis mėnesius. Ieškovės tvirtina, jog tai buvo įmanoma, nes *CBL* atliko visus suteikimui būtinus parengiamuosius darbus. Tačiau šis paaiškinimas prieštarauja ieškovių teiginiui, jog buvo sudėtinga

per protingą laikotarpį patenkinti *EB* prašymą suteikti prieigą dėl jo specifinio prašymo suderinti dvi atskiras prieigas. Be to, pačios ieškovės nurodo, kad prieigos būdus esant pageidavimui galima derinti ir kad būtent klientas pasirenka norimą prieigos prie *CBF* būdą.

107 Ieškovės taip pat nurodo, jog buvo siūloma prieiga prie *Cascade* rankiniu būdu ir kad ji galėjo būti nedelsiant įdiegta. Tačiau, kaip tai pastebi Komisija, jos nepateikia šiuo klausimu jokių įrodymų. Ištraukos iš abiejų bendrovių susirašinėjimo taip pat neleidžia daryti tokios išvados. Todėl Komisija teisingai mano, jog ieškovės negali pagrįstai teigti, kad siūlė suteikti prieigą prie *Cascade* rankiniu būdu ir kad *EB* jos atsisakė ir pareikalavo automatizuotos prieigos (ginčijamo sprendimo 258 konstatuojamosios dalies pirma įtrauka).

108 Ieškovių argumentas dėl papildomos *Cascade RS* funkcijos „Power of Attorney“ yra nesvarbus. Iš tikrųjų 2001 m. lapkričio mėn. *EB* buvo suteikta prieiga rankiniu būdu, o funkcija „Power of Attorney“ buvo prieinama tik nuo 2002 m. kovo mėn. Todėl šiuo argumentu negalima ginčyti Komisijos atlikto faktinių aplinkybių vertinimo.

109 Galiausiai tas pats pasakytina apie argumentą, susijusį su *Cascade RS* atsiskaitymo funkcija. Iš tikrųjų kalbama apie techninį patikslinimą, kuris nebuvo paminėtas abiejų bendrovių susirašinėjime ir kuriuo, net nustačius, negalima ginčyti Komisijos atlikto faktinių aplinkybių vertinimo.

110 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad remdamasi abiejų bendrovių susirašinėjimu ir informacija, kurią jos pateikė per administracinę procedūrą, Komisija teisingai manė, jog *EB* prašė suteikti jam prieigą prie *Cascade RS* ir nereikalavo specifinio prieigos būdo.

111 Šiomis aplinkybėmis šie ieškovės argumentai nepriimtini.

— Dėl argumentų, kad *EB* neatliko visų prieigai suteikti būtinų parengiamųjų darbų

112 Įvairūs ieškovių argumentai, kuriais jos siekė pateisinti prieigos *EB* nesuteikimą anksčiau dėl to, kad šis neatliko visų būtinų parengiamųjų darbų, yra neįtikinami.

113 Pirma, tas pats pasakytina apie argumentą, susijusį su galimybe suteikti automatizuotą prieigą tik eksploatavimo pradžios datomis, t. y. du kartus per metus, pavasarį ir rudenį. Viena vertus, eksploatavimo pradžios datų principas, pačių ieškovių teigimu, yra susijęs su automatizuota prieiga, kuri, remiantis ankstesnėmis išvadomis, šiuo atveju nebuvo lemiama. Kita vertus, šis principas nekyla iš ginčijamame sprendime pateikto susirašinėjimo. Nors, kaip teigia ieškovės, *EB* viceprezidentas parašė, jog po 2000 m. balandžio mėn. kita *CBF* galima data yra tik 2000 m. rugsėjo mėn. (2000 m. sausio 31 d. elektroninis laiškas), atrodo, kad nuo rugsėjo mėn. eksploatavimo pradžios datų principo buvo visiškai atsisakyta. Beje, kitos numatytos datos buvo 2000 m. spalio 30 d. ir gruodžio 4 d. Be to, 2000 m. rugsėjo 30 d. ir spalio 13 d. elektroniniais laiškais *CBF* paprašė *EB* nurodyti datą, kada, jo nuomone, bus pasiruošęs naudotis prieiga, pranešant atitinkamai prieš tris savaites arba penkiolika dienų iki šios datos. Jokių apribojimų dėl eksploatavimo pradžios datų juose nepaminėta. Pavyzdžiui, 2000 m. gruodžio 4 d., t. y. nustatytą prieigos suteikimo dieną, kurios *CBF* vis dėlto nesilaikė, pranešime *EB* rašo, jog jis bus priverstas atidėti eksploatavimo pradžią iki kitų metų pradžios. Galiausiai *EB* gavo prieigą 2001 m. lapkričio 19 dieną.

114 Nors „eksploatavimo pradžios datos“ arba „eksploatavimo pradžios“ sąvokos dažnai pasitaiko abiejų bendrovių susirašinėjime, jos gali būti laikomos prieigos suteikimo

datos sinonimais. Todėl reikia išanalizuoti, ar *EB* padarė viską, ko reikėjo prieigai suteikti, neatsižvelgiant į ieškovių nurodytų eksploatavimo pradžios datų, t. y. tik du kartus per metus, principą.

115 Antra, ieškovės teigia, jog buvo vėluojama dėl *EB* nesutikimo su *CBF* praktika, taikoma per nagrinėjamą laikotarpį, pagal kurią į emitento akcijų registrą buvo reikalaujama įrašyti vardinės akcijos įgijėją, o ne teisėto savininko vardą. Ginčijamame sprendime (255 konstatuojamoji dalis) Komisija nusprendė, jog ieškovės neįrodė, kad *EB* pastabos apie jos pageidavimus dėl įrašymo tvarkos galėjo sutrukdyti arba pavėlinti tiesioginės prieigos prie *Cascade RS* suteikimą. Šiuo klausimu reikia pridurti, kad turi būti kalbama ne tik apie *EB*, bet ir apie *CBF* pastabas. Iš tikrųjų, pasirodo, *CBF* taip pat minėjo šią problemą, be kita ko, 1999 m. spalio 19 d. elektroniniame laiške, kuriame pažymėjo, jog norėdamas tiesiogiai patekti į sistemą *EB* turi sutikti įvesti visus kiekvieno savininko ir (arba) investuotojo asmeninius duomenis. Be to, iš 2000 m. sausio 28 d. abiejų bendrovių susirinkimo protokolo matyti (2000 m. sausio 31 d. elektroninis laiškas), jog šiuo klausimu per susirinkimą buvo ginčijamasi ir kad *EB* pasiūlė sprendimą, kurio *CBF*, atrodo, neatsisakė. Ieškovės taip pat pripažįsta, kad net per laikotarpį nuo prieigos *EB* suteikimo iki šią problemą 2000 m. išsprendusios funkcijos „Power of Attorney" sukūrimo, *EB* nesinaudojo prieiga prie *Cascade RS* rankiniu būdu informacijos apie akcininkus atžvilgiu ir neteikė šių duomenų. Tačiau kaip teisingai nurodo Komisija, šis faktas įrodo, kad prieigą buvo įmanoma suteikti net ir neišsprendus teisėto savininko įrašymo klausimo.

116 Trečia, dėl argumento, kad *EB* atidėjo prieigos suteikimus, numatytus 2000 m. balandžio, rugsėjo ir spalio mėn., šie klausimai plačiai išnagrinėti ginčijamame sprendime. Beje, visų pirma Komisija teisingai manė, jog iš 2000 m. sausio 31 d. elektroninio laiško jokiu būdu negalima daryti išvados, kad *EB* buvo nepasiruošęs prieigos suteikimui balandžio mėnesį. Šiame laiške *EB* paprasčiausiai nurodė, jog rugsėjo mėn. paprasčiausiai yra kita *CBF* priimtina eksploatavimo pradžios data. Rašydamas 2000 m. kovo 31 d. elektroniniame laiške, kad šiuo metu negali pradėti eksploatavimo balandžio mėn., jis turėjo omenyje tik *RTS* sistemą, o ne prieigą prie *Cascade RS*. Be to, 2000 m. balandžio 3 d. atsakyme *CBF* sutiko atidėti *RTS* automatizavimo pradžią ir klausė, ar jų įsipareigojimai dėl tiesioginės prieigos prie *Cascade RS* suteikimo 2000 m. rugsėjo mėn. dar galioja (skundžiamo sprendimo 57, 59 ir 60 konstatuojamosios dalys). Ieškovių argumentas, kad 2000 m. sausio 31 d.

elektroniniame laiške *EB* nurodė, jog pageidauja vienu metu užtikrinti ryšį ir automatizuoti *RTS,* ir todėl nori juos atidėti, prieštarauja *CBF* situacijos suvokimui faktinių aplinkybių metu.

117 Antra, ieškovių argumentas, kad *CBF* atliko parengiamuosius darbus (be kita ko, apmokymus *EB*) ir 2000 m. rugsėjo 18 d. suteikė prieigą prie *Cascade RS*, kuria *EB* negalėjo naudotis, nes laiku nebaigė visų parengiamųjų darbų, taip pat yra neįtikinamas. Tiesa, kad 2000 m. rugsėjo 12 d. *CBF EB* nusiuntė elektrinį laišką, t. y. „prieš kelias dienas iki (*EB*) naudojimosi *Cascade RS* pradžios“. Vis dėlto ji paklausė, kada *EB* pradės naudotis *Cascade RS* ir kada numatyta vardinių akcijų sąskaita bus prieinama. 2000 m. rugsėjo 15 d. laišku *EB* atsakė, jog perleidimas numatytas spalio 30 d., bet gali būti atidėtas. Be to, 2000 m. rugsėjo 19 d. vidaus elektroniniame laiške *EB* paminėjo šią nenaudojamą prieigą, kurią reikėtų uždaryti iki „tikrojo eksploatavimo pradžios“ (ginčijamo sprendimo 62–64 konstatuojamosios dalys). Iš to matyti, kad Komisijos argumentas, jog 2000 m. rugsėjo 18 d. suteikta prieiga nebuvo aktyvi prieiga prie *Cascade RS* ir atitinkamai neveikė *on-line*, taip pat buvo suteikta netikėtai, teisingas. Ieškovės taip pat teigia, kad *EB* leido suprasti, jog galėtų laikytis termino rugsėjo mėnesį. Todėl, kaip pastebi Komisija, jos šiuo klausimu neteikė jokių įrodymų. Tokiomis aplinkybėmis 2000 m. rugsėjo 11 d. *EB* darbuotojų apmokymų *Powerpoint* prezentacija ir vėlesnis susirašinėjimas elektroniniu paštu įrodo tik tai, kad šis apmokymas vyko, t. y. aplinkybę, kurios Komisija neginčija, tačiau iš jų negalima daryti išvados, jog *EB* žinojo apie tikslią prieigos jai suteikimo datą.

118 Be to, nepavykus suteikti prieigos, *CBF* nurodė *EB* tam tikras sąlygas, kurias reikėjo įvykdyti iki prieigos suteikimo, be kita ko, *EB* privalėjo informuoti klientus ir bent prieš tris savaites arba penkiolika dienų pranešti apie numatytą datą (atitinkamai 2000 m. rugsėjo 30 d. ir spalio 13 d. elektroniniais laiškais, cituotais ginčijamo sprendimo 65 ir 67 konstatuojamosiose dalyse). Tačiau šios sąlygos nebuvo įvykdytos iki prieigos suteikimo 2000 m. rugsėjo mėnesį. Bet kuriuo atveju, kaip teigia Komisija ir atsižvelgiant į šio sprendimo 117 punktą, tokia prieiga negalėjo būti laikoma veikiančia.

119 Trečia, Komisija pripažįsta, kad jei prieiga negalėjo būti suteikta 2000 m. spalio 30 d., tai tik todėl, kad *EB* nebuvo pasirengęs, tačiau teigia atsižvelgusi į šią aplinkybę ginčijamame sprendime. Iš tikrųjų iš ginčijamo sprendimo matyti, kad 2000 m. spalio 16 d. *EB* pranešė *CBF*, jog nėra pasirengęs pradėti eksploatavimą spalio 30 d., tačiau veikiausiai bus pasirengęs gruodžio mėnesį. 2000 m. lapkričio 15 d. elektroniniu laišku, atsižvelgdamas į prašymą iš anksto pranešti, jis patvirtino, kad prieigą galima suteikti 2000 m. gruodžio 4 d. (ginčijamo sprendimo 68 ir 69 konstatuojamosios dalys). Iš šios informacijos Komisija daro išvadą, kad vieno mėnesio atidėjimo pageidavo *EB*. Tačiau ji teisingai mano, jog ši aplinkybė nepateisina *CBF* vilkinimo, kuris tęsėsi iki 2001 m. lapkričio 19 d. (ginčijamo sprendimo 264 konstatuojamoji dalis).

120 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad net turint omenyje *EB* pageidaujamą vieno mėnesio atidėjimą, jis daugiau kaip metus nuo prašymo pateikimo negavo prieigos prie *Cascade RS*, be to, ieškovės nepateikė jokių įtikinamų pateisinimų. Todėl jų argumentai nepriimtini.

— Dėl argumentų, susijusių su pakartotinomis derybomis dėl ieškovių ir *EB* sutartinių santykių

121 Buvo paskirta nauja prieigos suteikimo data – 2000 m. gruodžio 4 diena. Po bendrovių bendrą projektą kuruojančių asmenų telefoninio pokalbio 2000 m. lapkričio 17 d., per kurį *CBF* pranešė *EB*, jog prieiga negali būti suteikta laiku, *EB* elektroniniu laišku paprašė *CBF* išsamesnės informacijos apie šio atsisakymo priežastis (ginčijamo sprendimo 73 konstatuojamoji dalis).

122 Būtent po šio elektroninio laiško *CI* įsitraukė į *EB* ir *CBF* derybas. Iš tikrųjų 2000 m. gruodžio 1 d. *CI* nusiuntė *EB* faksimilę, kurioje paminėjo jų diskusijas ir ankstesnes

derybas, susijusias su *EB* prašymu pakoreguoti mokesčius už atsiskaitymo paslaugas, kurias jam teikia CBF. Šioje faksimilėje (ginčijamo sprendimo 74 konstatuojamoji dalis) nurodyta:

„Šiomis aplinkybėmis maloniai pranešu, kad iš principo mes esame pasirengę pasirašyti su *EB* sutartį, kurioje būtų ne tik išanalizuota šiuo metu galiojanti atsiskaitymo procedūra, bet taip pat atsižvelgta į Jūsų prašymą dėl mokesčio sumažinimo ir papildomų paslaugų. Todėl mes turėtume tartis dėl naujos sutarties. Šia proga mes taip pat turėtume išnagrinėti mūsų prašymus (*EB*) ir aptarti naujas paslaugas, kurių iš jo laukiama. Derybos turėtų prasidėti kuo anksčiau tam, kad iki kitų metų vidurio mes jas sėkmingai užbaigtume."

123 2000 m. gruodžio 4 d. *EB* rašte *CBF* (ginčijamo sprendimo 75 konstatuojamoji dalis) nurodyta:

„Štai jau dvi savaites mes bandome ką nors sužinoti apie mūsų prieigą prie *Cascade RS*. Neatsižvelgiant į daugybę (telefono skambučių) ir kreipimųsi mes negavome jokios informacijos apie vėlavimo priežastis ir apie datą, kada mes turėtume gauti prieigą prie *Cascade RS* <…> Mus nustebino *CBF* sprendimas atidėti mūsų prieigą prie *Cascade RS*, nors mes buvome ją įspėję prieš dvi savaites, kaip buvo prašoma, ir jos pirmas atsakymas buvo teigiamas. Mums kelia susirūpinimą ta aplinkybė, kad mes negauname informacijos apie vėlavimo priežastis ir apie tai, kiek Jums reikės laiko išspręsti iškilusias technines problemas."

124 2001 m. sausio 22 d. elektroniniame laiške *EB CI* parašė, kad „gruodžio mėn. jis buvo taip pat informuotas apie tai, kad (*CBF*) pakeitė nuomonę ir galiausiai nesuteiks (*EB*) prieigos prie savo vardinių akcijų sistemos, kuri yra prieinama kitiems (*CBF*) klientams". *EB* taip pat manė, jog tai yra diskriminavimas, darantis poveikį jo galimybėms teikti savo klientams paslaugas (ginčijamo sprendimo 78 konstatuojamoji dalis).

125 2001 m. sausio 24 d. faksimilėje *EB* (ginčijamo sprendimo 79 konstatuojamoji dalis) *CI* ginčijo bet kokį diskriminavimą. Šioje faksimilėje ji paminėjo 2000 m. spalio 23 d. dviejų bendrovių susirinkimą, per kurį buvo palyginti *EB* mokami mokesčiai su Vokietijos bankais mokamais mokesčiais. Joje nurodoma:

„Mes esame pasirengę įtraukti *CBF* vardinių akcijų sistemos klausimą į kitas derybas. Tačiau pastebėtina, kad vardinių akcijų paslaugas siūlo keli teikėjai ir todėl *CBF* padėtis Vokietijos rinkoje nėra išimtinė. Beje, atkreiptinas dėmesys į tai, kad (*CBL*) taip pat neturi tiesioginės prieigos prie *CBF* vardinių akcijų sistemos. Be to, Jūsų kaltinimai diskriminavimu yra nepagrįsti <…> Dėl Jūsų ypatingo prašymo sumažinti mokestį ir išspręsti vardinių akcijų klausimą pažymėtina, kad mes galėtume pradėti pakartotinas derybas dėl sutarties (įtraukiant Jūsų prašymą dėl mokesčio mažinimo ir papildomų paslaugų) kovo mėn. pradžioje <…>."

126 Toje pačioje faksimilėje *CI* rašo, kad „per 2000 m. spalio 23 d. susirinkimą (jie kartu su *EB*) įsipareigojo derėtis dėl naujos tarpusavio santykius reglamentuojančios sutarties, kurį išspręstų dabartinėje sutartyje esančias problemas, ir išnagrinėti (*EB*) prašymą sumažinti tiek, kiek jis prašo, mokesčius", kad „(savo) <…> laiškuose (*EB*) patvirtino įsipareigojimą pradėti derybas", kad „šiais dviem laiškais <…> buvo patvirtinta, (jog *EB*) supranta, kad šis mokesčio mažinimo klausimas turi būti įtrauktas į derybas dėl naujos sutarties ir kad (šiuose) laiškuose nebuvo keliama jokių kitų sąlygų". Dėl ypatingo *EB* prašymo išspręsti mokesčių mažinimo klausimą *CI* nurodė, kad galėtų pradėti derybas dėl sutarties kovo mėn. pradžioje (ginčijamo sprendimo 113 konstatuojamoji dalis).

127 2001 m. liepos 10 m. *CBF* telefonu nurodė *EB*, kad jis neturėtų problemų dėl tiesioginės prieigos prie atsiskaitymo už vardines akcijas, jei savo ruožtu *Sicovam* (Prancūzijos CVPD) suteiktų *CBF* prieigą prie didesnio Prancūzijos akcijų skaičiaus (ginčijamo sprendimo 82 konstatuojamoji dalis).

128 Atsiliepimo į ieškinį priede, pateiktame 2001 m. kovo 15 d. *EB* vidaus dokumente, yra numatyta strategija, kurios jis turėjo laikytis per 2001 m. kovo 15 d. susirinkimą su *CBF*. Iš jo, be kita ko, matyti, kad derybų su *CBF* tikslas buvo išsiderėti naujas kainas, o kitas tikslas – gauti prieigą prie *Cascade RS*. Be to, *EB* tikėjosi išsaugoti galiojusią sutartį ir kartu bandyti siekti kitų dviejų tikslų. Finansinė nauda iš kainų sumažinimo buvo jame vertinama 2 mln. EUR, o iš prieigos prie *Cascade RS* suteikimo – 9,2 mln. USD. Tačiau iš dokumento išvados matyti, kad gauti prieigą prie *Cascade RS* buvo *EB* svarbiau negu kainų sumažinimas, kad „ypatingos“ sutarties turėjimas buvo tam tikras pranašumas, kurį jis norėjo išsaugoti, ir kad dėl kainų sumažinimo galima būtų derėtis vėliau.

129 Be to, iš šio susirinkimo 2001 m. kovo 21 d. protokolo, pridėto tripliko priede, matyti, kad, *EB* nuomone, pagrindinis derybų klausimas turėjo būti kainų sumažinimas ir kad dėl visų klausimų turėjo būti deramasi atsižvelgiant į tuo metu galiojusią sutartį, tačiau *CBF* norėjo derėtis dėl visų klausimų kaip visumos, o ne atskirai.

130 Remiantis šiuo susirašinėjimu ir jame paminėtais dokumentais darytina išvada, kad nors klausimą dėl mokesčio sumažinimo ir papildomų paslaugų iškėlė *EB*, tačiau būtent ieškovės, o ne *EB*, siekė įtraukti tiesioginės prieigos suteikimo klausimą į derybas dėl tarpusavio sutartinių santykių. Iš tikrųjų nors *EB*, kaip pripažįsta Komisija, diskutuodama su *CBF* siekė kelių tikslų, ji manė, kad galima finansinė nauda iš prieigos prie *Cascade RS* suteikimo būtų daug didesnė nei iš kainų sumažinimo. *EB* buvo visiškai nesuinteresuota prieigos suteikimo klausimą įtraukti į pakartotinas derybas dėl sutartinių santykių su *CBF*, o veikiau norėjo gauti prieigą remiantis jau galiojančia sutartimi ir išsiderėti galimą kainų sumažinimą ateityje. Todėl ieškovių argumentai šiuo klausimu atmestini.

131 Ieškovės taip pat nurodo, kad *CBF* perkėlė prieigos *EB* suteikimą iš 2001 m. spalio mėn. į lapkričio mėn. dėl to, kad visų Prancūzijos vertybinių popierių atžvilgiu buvo atmestas jo prašymas suteikti prieigą prie *Euroclear France* (buvusio *Sicovam*).

132 Šiuo klausimu primintina, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką dėl EB 82 straipsnio taikymo nors konstatavus dominuojančios padėties buvimą suinteresuotoji įmonė jokiu būdu negali būti dėl to kaltinama tokia įmonė, neatsižvelgiant į tokios padėties atsiradimo priežastis, turi ypatingą pareigą savo veiksmais nedaryti neigiamo poveikio veiksmingai ir neiškreiptai konkurencijai bendrojoje rinkoje (šio sprendimo 48 punkte minėto Sprendimo *Michelin prieš Komisiją* 57 punktas). Be to, nors užimama dominuojanti padėtis neatima iš tokią padėtį užimančios įmonės teisės ginti savo pačios komercinius interesus, kai jiems kyla pavojus, ir nors ši įmonė turi teisę imtis pagrįstų veiksmų, kuriuos ji laiko tinkamais apsaugoti šiuos interesus, tokie veiksmai yra nepriimtini, jeigu jais iš tikrųjų siekiama sustiprinti turimą dominuojančią padėtį ir ja piktnaudžiauti (žr. 2003 m. rugsėjo 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Michelin prieš Komisiją*, T-203/01, Rink. p. II-4071, 55 punktą ir jame nurodyta teismų praktiką).

133 Iš EB 82 straipsniu nustatytų įpareigojimų pobūdžio matyti, jog ypatingomis aplinkybėmis dominuojančią padėtį užimanti įmonė gali netekti teisės nustatyti savo strategijos arba vykdyti veiksmų, kurie patys savaime nėra piktnaudžiavimas ir net būtų nebaustini, jeigu juos įgyvendintų arba vykdytų dominuojančią padėtį neužimančios įmonės (1998 m. liepos 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *ITT Promedia prieš Komisiją*, T-111/96, Rink. p. II-2937, 139 punktas).

134 Todėl ieškovės negali remtis atsisakymu suteikti *CBF* prieigą prie *Euroclear France* visų Prancūzijos vertybinių popierių atžvilgiu arba pakartotinomis derybomis dėl sutartinių santykių su EB tam, kad pateisintų savo veiksmus. Iš tikrųjų *CBF* kaip dominuojančią padėtį užimanti įmonė turi ypatingą pareigą savo veiksmais nedaryti neigiamo poveikio veiksmingai ir neiškreiptai konkurencijai bendrojoje rinkoje.

135 Beje, pabrėžtina, kad *CBF* prašymas suteikti prieigą prie Prancūzijos CVPD neturėjo reikšmės šiai bylai iki 2001 m. (momento, kai *EB* įsigijo *Sicovam*, kuri tapo *Euroclear France*), t. y. pusantrų metų nuo *EB* prašymo suteikti prieigą.

136 Remiantis minėta teismo praktika darytina išvada, kad įtraukusios derybų dėl tarpusavio sutartinių santykių ir prašymo suteikti prieigą prie Prancūzijos CVPD klausimus į derybas dėl prašymo suteikti prieigą prie *Cascade RS*, nors jos vyko jau daugiau kaip metus, ieškovės piktnaudžiavo. Be to, iš susirašinėjimo ir *EB*, *CBF* ir *CI* susirinkimų protokolų aiškiai matyti *CI*, t. y. *CBL* patronuojančios bendrovės, kuri neįskaitant *EB* yra vienintelis TCVPD Europos Sąjungoje, tikslai. Galiausiai *EB* buvo suteikta prieiga prie *Cascade RS*, nors šalys ir nepasiekė bendro susitarimo.

137 Dėl ieškovių teiginio, kad derybos su *EB* dėl prieigos suteikimo prasidėjo tik nuo 2000 m. rudens, t. y. tuo pačiu metu, kaip derybos dėl kainų sumažinimo ir dėl specialių paslaugų spektro išplėtimo, pakanka konstatuoti, kad jis neatitinka jų ankstesnių argumentų dėl laikotarpio nuo 2000 m. vasario mėn. iki lapkričio mėnesio.

138 Todėl ieškovių argumentai šiuo klausimu taip pat atmestini.

— Dėl tariamo pažeidimo piktnaudžiaujant nebuvimo

139 Ieškovės teigia, kad tariamas vėlavimas suteikti prieigą nėra pagrindas kaltinti jas EB 82 straipsnio pažeidimu, nes jos nesiekė jokio antikonkurencinio tikslo. Be to, jos mano, kad dominuojančia padėtimi piktnaudžiaujama tik tuo atveju, kai daromas arba gali būti daromas esminis poveikis įmonės, kuriai tariamai kliudoma, galimybėms konkuruoti.

140 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi sąvoka yra objektyvi, apimanti dominuojančią padėtį užimančios įmonės veiksmus, galinčius turėti įtakos rinkos, kurioje kaip tik dėl nagrinėjamos įmonės buvimo konkurencija jau

yra susilpnėjusi, struktūrai ir kurie gali trukdyti išlaikyti rinkoje dar esančios konkurencijos lygį arba neleisti jai vystytis, pasitelkiant priemones, kurios skiriasi nuo įprastos prekių ar paslaugų konkurencijos, remiantis ūkio subjektų priemonių pasiūla (šio sprendimo 49 punkte minėto Sprendimo *Hoffmann-La Roche prieš Komisiją* 91 punktas; taip pat žr. šio sprendimo 132 punkte minėto 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Michelin prieš Komisiją* 54 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

141 Taigi dominuojančią padėtį užimančios įmonės veiksmai gali būti laikomi piktnaudžiavimu EB 82 straipsnio prasme net nesant kaltės (1993 m. balandžio 1 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *BPB Industries ir British Gypsum prieš Komisiją*, T-65/89, Rink. p. II-389, 70 punktas).

142 Todėl ieškovių argumentas, kad jos nesiekė jokio antikonkurencinio tikslo, neturi reikšmės teisiniam faktinių aplinkybių vertinimui. Šiomis aplinkybėmis ieškovių tikslas atidėti prieigos suteikimą siekiant *Clearstream* grupės klientui ir konkurentui veiksmingai teikti savo paslaugas gali patvirtinti išvadą dėl piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi, tačiau nėra jos sąlyga.

143 Be to, primintina, kad šiuo atveju prieiga buvo atsisakyta suteikti EB, kuris buvo CBF klientas Vokietijos bendrojo saugojimo vertybinių popierių rinkoje ir kartu tiesioginis CBL, t. y. tai pačiai kaip CBF grupei priklausanti bendrovė ir vienintelis kitas TCVPD Europos Sąjungoje, konkurentas tarpvalstybinių operacijų su vertybiniais popieriais kliringo ir atsiskaitymo žemesnės pakopos rinkoje. Nors ginčijamame sprendime neįrodyta, jog ieškovių tikslas – nepalanki *EB* konkurencinė padėtis, jame vis dėlto įvertinti šio atsisakymo teikti paslaugas motyvai ir pasekmės atsižvelgiant į *EB* ir visos *Clearstream* grupės užimamą padėtį atitinkamoje rinkoje. Be to, Komisija pateikė kelis įrodymus, iš kurių matyti, kad ieškovės siekė neteikti *EB* paslaugų ir atitinkamai kliudyti konkurenciją teikiant antrines tarpvalstybines kliringo ir atsiskaitymo paslaugas (ginčijamo sprendimo 234 ir 300 konstatuojamosios dalys). Tačiau atsižvelgiant į objektyvią piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi sąvoką nebūtina priimti sprendimo šiuo klausimu.

144 Šio sprendimo 140 punkte nurodytoje teismų praktikoje paminėtas poveikis nebūtinai yra konkretus nustatyto piktnaudžiavimo poveikis. Nustatant EB 82 straipsnio pažeidimą pakanka įrodyti, kad piktnaudžiaudama dominuojančią padėtį užimanti įmonė siekia apriboti konkurenciją arba, kitaip tariant, kad jos veiksmai gali daryti tokį poveikį (šio sprendimo 132 punkte minėto 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Michelin prieš Komisiją* 239 punktas).

145 Taigi reikia išnagrinėti, ar Komisija šioje byloje įrodė, kad ieškovės savo veiksmais siekė apriboti konkurenciją antrinių kliringo ir atsiskaitymo paslaugų rinkoje.

146 Kaip buvo nurodyta nagrinėjant pirmąjį pagrindą, skundžiamas sprendimas parodo Komisijos atliktą išsamią paslaugų rinkos analizę. Remdamasi ja, Komisija galėjo pagrįstai daryti išvadą, kad *CBF* faktiškai turėjo monopolį, ir todėl buvo neišvengiama prekybos partnerė teikiant atitinkamoje rinkoje pirmines kliringo ir atsiskaitymo paslaugas. Be to, ji konstatavo, kad įėjimo į šią rinką kliūtys, susijusios su atsiskaitymu, techniniais reikalavimais, rinkos dalyvių tikslu, įėjimo sąnaudomis, klientų sąnaudomis ir tikimybe turėti galimybę tiekti konkurencingas prekes, yra tokios didelės, kad galima pašalinti naujų rinkos dalyvių galimybę daryti netolimoje ateityje konkurencinį spaudimą *CBF* (ginčijamo sprendimo 205–215 konstatuojamosios dalys).

147 Šiuo klausimu iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, jog siekiant konstatuoti piktnaudžiavimą EB 82 straipsnio prasme reikia, kad dėl atsisakymo teikti paslaugą galėtų būti panaikinta visa paslaugos prašančio subjekto sudaroma konkurencija, kad tokio atsisakymo nebūtų galima objektyviai pateisinti ir kad pati paslauga būtų būtina konkurento veiklai (1998 m. lapkričio 26 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Bronner*, C-7/97, Rink. p. I-7791, 41 punktas). Pagal nusistovėjusią teismo praktiką prekė arba paslauga laikomos esminėmis arba būtinomis, jei nėra jokio tikro ar potencialaus pakaitalo (žr. 1998 m. rugsėjo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *European Night Services ir kt. prieš Komisiją*, T-374/94, T-375/94, T-384/94 ir T-388/94, Rink. p. II-3141, 208 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

148 Kalbant apie visos konkurencijos panaikinimą, nustatant EB 82 straipsnio pažeidimą nebūtina įrodyti visos konkurencijos rinkoje panaikinimą, o iš tikrųjų svarbu įrodyti, kad nagrinėjamas atsisakymas kelia pavojų arba gali panaikinti bet kokią veiksmingą konkurenciją joje. Tokį bet kokios veiksmingos konkurencijos panaikinimo pavojų turi įrodyti Komisija (šio sprendimo 47 punkte minėto Sprendimo *Microsoft prieš Komisiją* 563 ir 564 punktai).

149 Būtent remdamasi šiais samprotavimais Komisija šiuo klausimu visų pirma konstatavo (ginčijamo sprendimo 168, 226, 228, 231 ir 234 konstatuojamosios dalys), kad ieškovės faktiškai turėjo monopolį teikdamos atitinkamoje rinkoje pirmines kliringo ir atsiskaitymo paslaugas ir kad *EB* negalėjo taip pat teikti paslaugų, kurių prašė. Po to ji nustatė, kad kaip CVPD *EB* siūlydavo savo klientams prieigą vienoje vietoje prie daugelio vertybinių popierių rinkų, t. y. novatorišką Europos mastu antrinio tarpvalstybinių operacijų su vertybiniais popieriais kliringo ir atsiskaitymo paslaugą vidaus rinkoje, ir kad investuotojai, kurie norėjo naudotis „vieno langelio“ CVPD paslaugomis iš esmės turėjo rinktis tarp *CBL* ir *EB*. Komisijos nuomone, *EB* buvo būtina prieiga prie *CBF* tam, kad jis galėtų teikti tarpvalstybines antrinio kliringo ir atsiskaitymo paslaugas, o ieškovių atsisakymas teikti jam pirmines vardinių akcijų kliringo ir atsiskaitymo paslaugas neleido *EB* Europos mastu teikti pilnaverčių ir novatoriškų paslaugų. Tai pakenkė naujovių kūrimui, konkurencijai teikiant tarpvalstybines kliringo ir atsiskaitymo paslaugas Europos Sąjungos vertybinių popierių tarpvalstybinio kliringo ir atsiskaitymo rinkoje ir galiausiai vieningos rinkos vartotojams. Pagaliau Komisija konstatavo, kad ieškovių veiksmai objektyviai nepateisinami.

150 Be to, Komisija padarė išvadą, kad atsisakymas suteikti tiesioginę prieigą prie *Cascade RS* ir nepateisinamas diskriminavimas šiuo atžvilgiu yra ne du atskiri pažeidimai, o veikiau dvi to paties elgesio apraiškos, nes nepateisinamas diskriminavimas egzistuoja dėl to, kad *CBF* atsisakė teikti *EB* tas pačias arba panašias paslaugas, kurias ji teikia panašiems klientams. Nustatytą atsisakymą teikti paslaugas, jos nuomone, patvirtina nepateisinamų *CBF* klientų diskriminavimo veiksmų konstatavimas.

151 Šių išvadų negalima paneigti įvairiais ieškovių šiuo klausimu nurodytais argumentais. Priešingai nei teigia ieškovės, Komisija teisingai nusprendė, kad terminas prieigai gauti, kurį būtų galima laikyti protingu ir pagrįstu, buvo smarkiai viršytas, taip prilygindama jį piktnaudžiavimui atsisakant teikti nagrinėjamą paslaugą, dėl kurio *EB* gali atsidurti nepalankioje konkurencinėje padėtyje atitinkamoje rinkoje. Pavyzdžiui, *CBL*, tiesioginis *EB* konkurentas, gavo prieigą prie *Cascade RS* tik per keturis mėnesius. Be to, dėl ieškovių argumento, jog faktinių aplinkybių metu *CBL* taip pat neturėjo prieigos prie *CBF*, pastebėtina, kad *CBL* pateikė prašymą tik tada, kai prieiga prie *Cascade RS* jau buvo suteikta *EB* (ginčijamo sprendimo 236 konstatuojamosios dalies antra įtrauka).

152 Argumentas, jog Komisija neįrodė, kad dėl netiesioginės prieigos prie *CBF EB* yra nepalankioje konkurencinėje padėtyje ir kad Europoje *EB* ir *CBL* dažniausia turėjo tik netiesioginę prieigą prie CVPD, jau buvo išanalizuotas pasiūlos pakeičiamumo atžvilgiu nagrinėjant pirmąjį pagrindą. Šiuo klausimu primintina, kad iki prašymo suteikti prieigą prie *Cascade RS*, *EB* jau turėjo netiesioginę prieigą prie *CBF* per *Deutsche Bank*. Tačiau remdamasi rinkos dalyvių pateikta informacija Komisija teisingai nustatė, kad tokia netiesioginė prieiga yra susijusi su tam tikrais nepatogumais, būtent ilgesniais terminais, didesne rizika, didesnėmis sąnaudomis ir galimais interesų konfliktais (ginčijamo sprendimo 139 konstatuojamoji dalis). Be to, argumentas dėl tariamos netiesioginės prieigos prie kitose geografinėse rinkose veikiančių CVPD nėra svarbus, nes faktinių aplinkybių vertinimas susijęs tik su šios bylos atitinkama geografine rinka, t. y. Vokietija.

153 Kalbant apie ieškovių argumentą, jog nuoroda skundžiamame sprendime į ankstesnius Komisijos sprendimus yra nesvarbi, nes jie grindžiami nustatytu ribojančiu poveikiu, kurio nėra šioje byloje, pakanka paminėti šio sprendimo 55 punkte minėtą teismo praktiką.

154 Dėl *EB CBF* laikomų vardinių vertybinių popierių svarbos ir galimos *EB* naudos iš prieigos prie *Cascade RS* suteikimo, be kita ko, pabrėžtina, kaip tai tvirtina Komisija, galimybės siūlyti klientams paslaugas su Vokietijos vardinėmis akcijomis svarba, kuri

dabartinėmis rinkos sąlygomis yra ginčytina. Be to, *CBF* teikiamos paslaugos svarbą galima vertinti tik remiantis *EB* atžvilgiu sudarytų sandorių apimtimi, kuri nebūtinai atitinka, ir net daugeliu atveju neatitinka, *CBF* laikomų vardinių akcijų apimties. Bet kuriuo atveju, nors pasirinkimas tarp automatizuotos prieigos ir prieigos rankiniu būdu argumentuojamas maža apimtimi, net maža operacijų su vardinėmis akcijomis apimtimi, ypač atsižvelgiant į jų svarbą, galima pateisinti tiesioginę prieigą prie *CBF* tvarkymo sistemos. Be to, ieškovės nesiūlo vertinti remiantis sudarytų sandorių verte, o tik nurodo skaičius, susijusius su *CBF* laikomų vardinių akcijų dalimi ir nepateikia jokių įrodymų. Lygiai taip pat jos siūlo kitą šių akcijų svarbos *EB* apskaičiavimą, kurio nepatvirtina joks oficialus dokumentas ir kuris neturi aiškaus pagrindo.

155 Todėl visi ieškovių argumentai šiuo klausimu atmestini.

— Dėl *EB* nediskriminavimo

156 Visi atsakymai į šį argumentą jau buvo pateikti ankstesniuose punktuose. Taigi dėl tariamo *EB* prašymo suteikti automatizuotą prieigą prie *Cascade* ir prieigą rankiniu būdu prie *Cascade RS* primintina, kad *CBL* gavo prieigą prie *Cascade RS* tik per keturis mėnesius, nors pačių ieškovių teigimu jis prašė tokio pat derinio kaip *EB* (žr. šio sprendimo 106 ir 151 punktus). Ieškovės neįrodė teiginio, kad *EB* daugiau kaip metus nevykdė prieigai suteikti būtinų parengiamųjų darbų (žr. šio sprendimo 112–120 punktus). Galiausiai ieškovės neginčija, kad Austrijos ir Prancūzijos CVPD nedelsiant gavo prieigą prie *Cascade RS*. Tačiau iš per administracinę procedūrą surinktos ir ginčijamame sprendime pateiktos informacijos matyti, kad nėra tokių *CBF* TCVPD teikiamų kliringo ir atsiskaitymo paslaugų, kurių jis neteiktų nacionaliniams CVPD (ginčijamo sprendimo 133 ir 296 konstatuojamosios dalys). Dėl prieigos būdo primintina, kad 2001 m. lapkričio mėn. *EB* buvo suteikta prieiga rankiniu būdu, t. y. tokia pati prieiga kaip minėtiems nacionaliniams CVPD.

157 Todėl darytina išvada, kad Komisija teisingai konstatavo, jog *EB* buvo diskriminuojamas, kiek tai susiję su pirminių vardinių akcijų kliringo ir atsiskaitymo paslaugų teikimu.

158 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia atmesti šią antrojo pagrindo dalį kaip nepagrįstą.

Dėl antros dalies, susijusios su diskriminavimo dėl kainų nebuvimu

Šalių argumentai

159 Ieškovės teigia, kad nustatant kainas *EB* nebuvo diskriminavimo piktnaudžiaujant. Be kita ko, neįmanoma palyginti CVPD ir TCVPD, nes tai dvi skirtingos klientų grupės. Skiriasi jų prašomos suteikti paslaugos ir su tuo susijusios sąnaudos.

160 Pirma, iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad skirtumą tarp įvairių klientų kategorijų galima pateisinti rinkos struktūra. Tačiau šioje byloje Komisija neatsižvelgė į lemiamus skirtumus, esančius tarp CVPD ir TCVPD funkcijų ir veiklos modelių. Visų pirma, kitaip nei CVPD, TCVPD būdinga rizika dėl to, kad valstybė neatlieka priežiūros prieš jiems užtikrinant kapitalo judėjimo saugumą ir dėl to, kad jie gali atlikti sandorius įvairia valiuta.

161 Antra, sandorių, kuriuos *CBF* turi apdoroti TCVPD, apimtis yra daug didesnė nei sandorių, apdorotų CVPD, ir todėl standartizavimo ir automatizavimo laipsnis yra didesnis pirmuoju atveju, ir tam reikia naudoti tam tikras specialias programas. Iš tikrųjų 76 % bendrųjų sąnaudų tenka TCVPD sandorių tvarkymui, o tai lemia informacijos tvarkymo sąnaudų padidėjimą.

162 Trečia, *EB* buvo teikiamos tam tikros specialios paslaugos, paminėtos ginčijamo sprendimo 131 punkte. Už jas būdavo kasmet mokama 125 000 EUR suma. Iš tikrųjų šios paslaugos buvo susijusios ne su kliringu ir atsiskaitymu, o tik su vertybinių popierių saugojimu ir išleidimu. Šiuo klausimu dubliko priede ieškovės pateikia 1996 m. rugpjūčio 29 d. laišką *EB*. Ieškovės dar kartą atkreipia dėmesį į atsiskaitymo ir specialių paslaugų identifikavimo ir atskyrimo tikslumą ir svarbą, taip pat nurodo, kad specialios paslaugos teikiamos tik *EB*. Pozicijų pasikeitimas vertybinių popierių turėtojui perleidus juos, grąžinus turėtojams arba padidėjus ar sumažėjus emitentų kapitalui yra susijęs su vertybinių popierių saugojimu, o ne su kliringu ir atsiskaitymu atliekant sandorius su vertybiniais popieriais.

163 Ketvirta, 1997 m. pasirašytame susitarime tarp *CBF* pirmtako ir *EB* numatytos tam tikros tik *EB* teikiamos paslaugos, kurių ypatingą vertę *EB* pripažino 2001 m. kovo 15 d. vidaus dokumente. Tačiau Komisija susipažino ne su visa turima informacija.

164 Penkta, dėl ypatingos atsakomybės rizikos, susijusios su abiem TCVPD, *CBF* turėjo padengti civilinės atsakomybės draudimo sutarties sąnaudas. Šiuo klausimu ieškovės teigia, kad, priešingai negu tvirtina Komisija, eilutėje „Bendrosios išlaidos“ nurodytos *EB* sąnaudos yra šešis kartus didesnės negu visų CVPD sąnaudos ir 1,7 kartų didesnės negu *CI* sąnaudos. Kaip nurodė ieškovės 2003 m. rugsėjo 1 d. ir gruodžio 1 d. pareiškimuose, kurių ištraukos pridėtos prie dubliko, ši ypatinga rizika buvo susijusi su didelėmis TCVPD sandorių apimtimis. Be to, draudimo išlaidų paskirstymą pateisina gedimai, kurie dažniau įvykdavo pas TCVPD.

165 Šešta, 99,01 % naktį apdorojamų centrinių depozitoriumų sandorių yra apdorojami TCVPD, o tai susiję su papildomomis sąnaudomis. Iš tikrųjų, priešingai nei CVPD, TCVPD rezultatai yra jiems teikiami kartu su nakties rezultatais. Šiuo klausimu ieškovės dubliko priede pateikia apmokėjimų už sandorius lentelę, sudarytą remiantis bendrosiomis sąnaudomis ir TCVPD arba CVPD sandorių apimtimis, tačiau šioje lentelėje nėra atskirtos naktį arba dieną tvarkomų sandorių sąnaudos, nes tik TCVPD skirtų programų papildomo įgyvendinimo ir su didelėmis sandorių apimtimis susijusių informacinių paslaugų specialios priežiūros sąnaudos yra patiriamos tiek atliekant tvarkymą naktį, tiek dieną.

166 Ieškovės taip pat teigia, kad Komisija neteisingai apskaičiavo šioje byloje nustatytą kainų skirtumą. Iš tikrųjų kadangi metinė vienkartinė suma yra mokama ne už atsiskaitymo paslaugas, o *CBF* taikė *EB* nuolaidas nuo apimties, kainų skirtumas, kurį reikia pateisinti pateikiant atitinkamų sąnaudų įrodymus, yra tarp 2 ir 5 % ir nesiekia 20 %. Be to, Komisija atsisako pripažinti *CBF* patirtas specialias sąnaudas, objektyviai pateisinančias šį kainų skirtumą, kurį ieškovės įvertino 0,10–0,25 EUR suma.

167 Galiausiai Komisija neišnagrinėjo ir neatsakė į klausimą, ar dėl to, kad ieškovės nustatė *EB* prašomas kainas, *EB* atsidūrė nepalankioje konkurencinėje padėtyje. Ieškovių nuomone, geriausias įrodymas to, kad *EB* neatsidūrė nepalankioje padėtyje, yra aplinkybė, jog *EB* kainų nesumažino savo klientams.

168 Komisija prašo atmesti šiuos argumentus.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

169 Pagal EB 82 straipsnio antros pastraipos c punktą, kuriame numatytas piktnaudžiavimas „taikant nevienodas sąlygas lygiaverčiams sandoriams su kitais prekybos partneriais, dėl ko jie patenka į konkurencijos atžvilgiu nepalankią padėtį“, dominuojančią padėti užimančiai įmonei draudžiama taikyti diskriminacines kainas.

170 Pagal teismo praktiką įmonė negali taikyti dirbtinai skirtingų kainų, dėl ko gali būti iškreipta konkurenciją, o jos klientai gali atsidurti nepalankioje padėtyje (1994 m. spalio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Tetra Pak prieš Komisiją*, T-83/91, Rink. p. II-755, 160 punktas ir šio sprendimo 65 punkte minėto Sprendimo *Deutsche Bahn prieš Komisiją* 78 punktas).

171 Taigi šioje byloje reikia patikrinti faktų, kuriais Komisija remiasi konstatuodama, jog ieškovės taikė diskriminacines kainas, tikslumą ir ar šie faktai gali paneigti jos išvadą, kad teikiant lygiavertes paslaugas prekybos partneriams buvo taikomos nevienodos sąlygos ir dėl to jie atsidūrė konkurencijos atžvilgiu nepalankioje padėtyje.

172 Komisijos nuomone, TCVPD ir CVPD sudaro dvi panašias klientų grupes, nes tiek vieni, tiek kiti teikia antrines tarpvalstybinių operacijų su pagal Vokietijos įstatymus išleistais vertybiniais popieriais kliringo ir atsiskaitymo paslaugas, o *CBF* jiems teikiamų pirminių tarpvalstybinių operacijų kliringo ir atsiskaitymo paslaugų turinys yra panašus. Iš tikrųjų remdamasi pačių ieškovių pateikta informacija ji nustatė, kad CVPD ir TCVPD teikiamos panašios paslaugos ir kad nėra kliringo ir atsiskaitymo paslaugų, kurias *CBF* teiktų TCVPD, bet neteiktų CVPD (ginčijamo sprendimo 128 ir 133 konstatuojamosios dalys).

173 Šalys neginčija, kad iš nacionalinių CVPD *CBF* imdavo 5 EUR už operaciją, o per laikotarpį nuo 1996 m. pabaigos iki 2002 m. sausio 1 d. taikė *EB* bazinę 6 EUR už operaciją kainą bei kasmetinę 125 000 EUR sumą.

174 Pirmajame pagrinde ieškovės tvirtina, kad trys *CBF* klientų kategorijos (CVPD, TCVPD ir sutikę su bendrosiomis sąlygomis klientai) gauna iš jos praktiškai tas pačias paslaugas, nes visi yra su ja susiję kaip tarpiniai depozitoriumai, tačiau kainų skirtumą nulemia procedūra, kuri gali skirtis atsižvelgiant į kiekvieno iš šių klientų poreikius. Vis dėlto darytina išvada, kad šie argumentai dažnai prieštarauja per administracinę procedūrą ir Pirmosios instancijos teisme padarytiems pareiškimams.

175 Pirma, ieškovės teigia, kad 125 000 EUR vienkartinė suma mokama tik už vertybinių popierių saugojimą ir išleidimą. Pagrįsdamos šį argumentą, jos dubliko priede pateikia 1999 m. rugpjūčio 29 d. *CBF* pirmtako laišką *EB* pirmtakui, kuriame šiam pranešama apie nuo 1997 m. sausio 1 d. taikomas kainas. Tačiau iš šio laiško matyti, kad 125 000 EUR vienkartinė suma buvo mokama už specialias paslaugas (ginčijamo sprendimo 131 konstatuojamoji dalis), o jame nurodoma, kad saugojimo paslaugų kainos yra „nekintamos“.

176 Be to, ieškovės išvardija kelias paslaugas, kurios, remiantis *CBF* ir *EB* pirmtakų pasirašyta sutartimi, buvo teikiamos tik *EB*.

177 Tačiau ieškovės paaiškina, kuo jų minėtos įvairios specialios paslaugos skiriasi nuo TCVPD ir CVPD bendrąja tvarka teikiamų paslaugų. Šiuo klausimu, pirma, konstatuotina, kad vykstant administracinei procedūrai jos teigė, jog CVPD be standartinių paslaugų buvo teikiamos tam tikros išvardytos atsiskaitymo paslaugos siekiant pagal individualiai sudarytas sutartis patenkinti specifinius CVPD poreikius (tarpvalstybinių operacijų atveju). Antra, dėl TCVPD jos pareiškė, kad „TCVPD gauna kartu standartines paslaugas ir specialias paslaugas, kaip antai teikiamas CVPD“, ir kad

palyginti su CVPD TCVPD neprašo jiems teikti kai kurių išvardytų specialių paslaugų (ginčijamo sprendimo 125 ir 128 konstatuojamosios dalys).

178 Iš to matyti, kad be klientams, sutikusiems su bendrosiomis sąlygomis, teikiamų standartinių paslaugų CVPD ir TCVPD, atsižvelgiant į jų specifinius poreikius, teikiamos tam tikros papildomos paslaugos, būtent tarpvalstybinių paslaugų tvarkymas.

179 Šiuo klausimu reikia atmesti ieškovių argumentą dėl skirtingų CVPD ir TCVPD funkcijų, nes tiek, kiek tai susiję su pagal Vokietijos įstatymus išleistais vertybiniais popieriais, ne Vokietijos CVPD ir TCVPD veikia tuo pačiu lygmeniu ir prašo iš *CBF* tų pačių paslaugų. Taigi Komisija teisingai nusprendė, kad *CBF* CVPD ir TCVPD teikiamų pirminių tarpvalstybinių operacijų kliringo ir atsiskaitymo paslaugų turinys nesiskiria (ginčijamo sprendimo 307 konstatuojamoji dalis). Be to, ieškovės nepaaiškina, kodėl jų nurodyto 1991 m. liepos 3 d. Teisingumo Teismo sprendimo *AKZO prieš Komisiją* (C-62/86, Rink. p. I-3359) 120 punktas yra svarbus atskiriant įvairias šioje byloje nagrinėjamas klientų kategorijas.

180 Antra, ieškovės nurodo, kad 1998–2002 metais *EB* sandorių apimtis buvo 18 kartų didesnė negu bendra septynių nacionalinių CVPD sandorių apimtis, ir todėl TCVPD teikiamų paslaugų standartizavimo ir automatizavimo laipsnis yra aukštesnis negu CVPD. Tačiau, kaip teisingai nurodo Komisija, remiantis šiuo argumentu darytina priešinga išvada, t. y. patyrus galimas pradines automatizavimo sąnaudas vėliau dėl aukštesnio automatizavimo lygio kainos veikiau turėtų mažėti, o ne didėti. Pavyzdžiui, iš ginčijamo sprendimo 127 konstatuojamosios dalies matyti, kad trims ne Vokietijos CVPD mokesčiai sumažėjo dėl perėjimo nuo tvarkymo tik rankiniu būdu prie visiškai automatizuotų procedūrų.

181 Trečia, ieškovės teigia, kad kainų skirtumas yra pagrįstas, nes *CBF* turėjo patirti tam tikrų TCVPD būdingų išlaidų, susijusių su tvarkymu naktį, didelėmis sandorių apimtimis bei civilinės atsakomybės už abiems TCVPD būdingą ypatingą riziką draudimo sutartimi.

182 Tačiau konstatuotina, kad šiuos argumentus pagrindžiantys įrodymai, kuriuos ieškovės pateikia nagrinėjant šį pagrindą, nėra įtikinami. Dubliko priede, be kita ko, yra 2003 m. rugsėjo 1 d. ir gruodžio 1 d. ieškovių pareiškimų ištraukos ir 2003 m. rugsėjo 1 d. pareiškimo priedas, pateikti atsakant į Komisijos prašymą pateikti informaciją.

183 Prie 2003 m. rugsėjo 1 d. pareiškimo pridėtame dokumente pateikiama 2003 m. sausio-rugpjūčio mėn. sąnaudų išklotinė, todėl jis nėra susijęs su laikotarpiu, per kurį buvo taikomos diskriminacinės kainos. Be to, nuo 2002 m. sausio 1 d. *EB* buvo taikoma 3 EUR kaina. Tačiau iš prie dubliko pridėto ieškovių atsakymo į 2002 m. rugsėjo 12 d. Komisijos prašymą pateikti informaciją matyti, kad *CBF* TCVPD nustatyta pelno marža net po šio sumažinimo buvo panaši į CVPS nustatytą pelno maržą. Taigi šia išklotine jokiu būdu negalima pagrįsti per nagrinėjamą laikotarpį taikomų kainų skirtumo.

184 2003 m. rugsėjo 1 d. ir gruodžio 1 d. pareiškimų ištraukos yra veikiau papildomi ieškovių argumentai, o ne kokią nors įrodomąją vertę turintis dokumentas.

185 Šiuo atžvilgiu primintina, kad nors pareiga įrodyti aplinkybių, sudarančių EB 82 straipsnio pažeidimą, buvimą tenka Komisijai, prireikus būtent atitinkama dominuojančią padėtį užimanti įmonė, o ne Komisija iki administracinės procedūros pabaigos privalo pasiremti galimu objektyviu pateisinimu ir pateikti atitinkamų argumentų bei įrodymų. Tuomet, norėdama konstatuoti piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi, Komisija

turi įrodyti, kad minėtos įmonės pateikti argumentai ir įrodymai nėra pagrįsti, ir todėl tokiam pateisinimui negalima pritarti (šio sprendimo 47 punkte minėto Sprendimo *Microsoft prieš Komisiją* 688 punktas).

186 Iš ginčijamo sprendimo matyti, kad vykstant administracinei procedūrai Komisija daug kartų prašė ieškovių pagrįsti per nagrinėjamą laikotarpį taikomų kainų skirtumą ir pateikti jai kiekvieno atvejo sąnaudų išklotinę, suskirsčius jas pagal operacijas. Šalys sutaria, kad ieškovės Komisijai niekada nebuvo pateikusios tokios sąnaudų išklotinės. Be to, ieškovių suteiktų paslaugų sąrašas, Komisijos nuomone, yra nenuoseklus ir prieštaringas (ginčijamo sprendimo 134 ir 313 konstatuojamosios dalys).

187 Be to, visi ieškovių argumentai dėl tvarkymo naktį, didelės sandorių apimties ir *EB* civilinės atsakomybės draudimo buvo ginčijamame sprendime išnagrinėti ir teisingai atmesti. Nors kai kurie analizuojami dokumentai paminėti ginčijamame sprendime, jie šioje byloje arba nepateikti, arba nors ir pateikti, bet neįtikinami (žr. šio sprendimo 183 ir 184 punktai). Tačiau šie jokiais skaičiais nepatvirtinti ieškovių teiginiai nėra įtikinami, o kai kurie iš jų nelogiški ir net prieštaringi. Ieškovės taip pat negalėjo įrodyti, kaip didelės sandorių apimtys, didesnio automatizavimo priežastis, lėmė sandorio sąnaudų padidėjimą. Jos taip pat nepaaiškina, kodėl sudarė civilinės atsakomybės draudimo sutartį, leidžiančią padengti su TCVPD susijusią riziką, ir nepateikia šios draudimo sutarties kopijos. Nors argumentas dėl tvarkymo naktį savaime galėtų būti pateisinimas, vis dėlto ieškovių argumentai šiuo klausimu atmestini. Ieškovės tvirtina, kad dubliko priede pateiktame skaičiavime sandorio sąnaudos nediferencijuojamos pagal tvarkymą naktį ir tvarkymą dieną, nes tik TCVPD skirtų programų papildomo įgyvendinimo ir su didelėmis sandorių apimtimis susijusių informacinių paslaugų specialios priežiūros sąnaudos būdavo patiriamos atliekant tvarkymą naktį, taip pat tvarkymą dieną. Viena vertus, jos neskiria papildomų sąnaudų, įrodytų nagrinėjant ankstesnius argumentus, ir papildomų tvarkymo naktį sąnaudų. Kita vertus, jos nepateikia jokio šių paskirstytų sąnaudų skaičiavimo pagal dieną ir naktį apdorotų sandorių apimtį, taip pat pagal paslaugos prašantį subjektą – *EB* arba TCVPD.

188 Todėl ieškovių argumentais negalima užginčyti Komisijos vertinimo ginčijamame sprendime, pagal kurį ieškovėms nepavyko įrodyti, kad *EB* taikomos kainos buvo pagrįstos papildomomis faktinėmis sąnaudomis, kurias patirdavo tik jo atžvilgiu.

189 Ketvirta, ieškovių argumentas, kad Komisija neteisingai apskaičiavo kainų skirtumą, kurį jos turi įrodyti, taip pat atmestinas. Iš tikrųjų iš paslaugų, kurias ieškovė laiko ne atsiskaitymo, o specialiomis aprašymo (ginčijamo sprendimo 131 konstatuojamoji dalis), matyti, kad bent kai kurios iš šių paslaugų, už kurias mokama 125 000 EUR vienkartinė suma, yra susijusios su atsiskaitymo paslauga. Bet kuriuo atveju darytina išvada, kad *EB* mokėdavo *CBF* ne tik mokestį už kiekvieną įprastą sandorį, bet ir šią papildomą vienkartinę sumą už *EB* ir CVPD teikiamas paslaugas, už kurias pastarieji nemokėdavo, nors jiems būdavo teikiama daugiau specialių paslaugų negu TCVPD. Bendra ir iš tikrųjų *EB* mokama kaina už sandorį buvo didesnė nei bazinis 6 EUR tarifas už sandorį, o tai reiškia, kad *EB* diskriminuojamas daugiau kaip 20 %, atsižvelgiant į skirtumą tarp *EB* ir kai kurių CVPD mokamų kainų (ginčijamo sprendimo 306 konstatuojamoji dalis). Dėl *EB* taikomos nuolaidos nuo apimties *EB* nustatyta kaina turėjo būti mažesnė nei kitiems panašiems klientams.

190 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Komisija nepadarė vertinimo klaidos nusprendusi, jog ieškovės *EB* atžvilgiu taikė diskriminacines kainas EB 82 straipsnio antros pastraipos c punkto prasme.

191 Galiausiai ieškovės teigia, kad Komisija neišnagrinėjo ir neatsakė į klausimą, ar dėl to, kad ieškovės nustatė *EB* prašomas kainas, ši atsidūrė nepalankioje konkurencinėje padėtyje.

192 Kaip primena Komisija, EB 82 straipsnio antros pastraipos c punkte įtvirtintas specialus diskriminacijos draudimas sudaro sistemos, pagal EB 3 straipsnio 1 dalies g punktą užtikrinančios, kad konkurencija vidaus rinkoje nebūtų iškraipoma, dalį. Dominuo-

jančią padėtį užimančios įmonės komercinis elgesys neturi iškraipyti konkurencijos aukštesnės ar žemesnės pakopos rinkoje, t. y. konkurencijos tarp šios įmonės tiekėjų ar klientų. Minėtos įmonės kontrahentai negali būti palankiau ar nepalankiau vertinami tarpusavio konkurencijoje. Todėl tam, kad būtų įvykdytos EB 82 straipsnio antros pastraipos c punkto taikymo sąlygos, reikia konstatuoti, kad dominuojančią padėtį užimančios įmonės elgesys rinkoje yra ne tik diskriminuojantis, bet juo siekiama iškraipyti šį konkurencinį santykį, t. y. paveikti vienų šios įmonės prekybos partnerių konkurencinę situaciją kitų partnerių atžvilgiu (2007 m. kovo 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *British Airways prieš Komisiją*, C-95/04 P, Rink. p. I-2331, 143 ir 144 punktai).

193 Šiuo atžvilgiu niekas netrukdo pripažinti piktnaudžiavimu tarpusavyje konkuruojančių prekybos partnerių diskriminacijos, kai tik dominuojančią padėtį užimančios įmonės elgesiu, atsižvelgiant į visas konkretaus atvejo aplinkybes, siekiama iškraipyti konkurenciją tarp šių prekybos partnerių. Esant tokiai situacijai negali būti reikalaujama dar įrodyti kiekvieno prekybos partnerio konkurencinės situacijos realaus ir apskaičiuojamo pablogėjimo (šio sprendimo 192 punkte minėto 2007 m. kovo 15 d. Sprendimo *British Airways prieš Komisiją* 145 punktas).

194 Šiuo atveju dėl to, kad faktiškai turinti monopolį aukštesnės pakopos rinkoje įmonė nepertraukiamai penkerius metus taikė komerciniam partneriui už lygiavertes paslaugas kitokias kainas, šis partneris atsidūrė nepalankioje konkurencinėje padėtyje.

195 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia atmesti šią antrojo pagrindo dalį ir atitinkamai visą antrąjį pagrindą.

3. *Dėl trečiojo pagrindo, susijusio su klaidingu CI kaltinimu CBF padarytu pažeidimu*

Šalių argumentai

196 Ieškovės nurodo, jog Komisija niekad nebuvo nustačiusi, kad antra ieškovė, *CI*, užima dominuojančią padėtį, ir todėl ji negali ja piktnaudžiauti.

197 Komisija atmeta šiuos argumentus.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

198 Reikia priminti, kad įmonės antikonkurenciniai veiksmai gali būti inkriminuojami kitai įmonei, jei pirmoji įmonė savarankiškai nepriėmė sprendimų dėl savo elgesio rinkoje, o iš esmės vykdė kitos įmonės nurodymus, ypač atsižvelgiant į ekonominį ir teisinį jas siejantį ryšį (2000 m. lapkričio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Metsä-Serla ir kt. prieš Komisiją*, C-294/98 P, Rink. p. I-10065, 27 punktas). Taigi dukterinės bendrovės veiksmai gali būti priskiriami patronuojančiai bendrovei, jei dukterinė bendrovė savarankiškai nepriima sprendimų dėl savo elgesio rinkoje, o iš esmės vykdo patronuojančios bendrovės nurodymus, nes šios dvi įmonės yra vienas ekonominis vienetas (1972 m. liepos 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Imperial Chemical Industries prieš Komisiją*, 48/69, Rink. p. 619, 133 ir 134 punktai).

199 Ypatingais atvejais, kai patronuojančiai bendrovei priklauso 100 % pažeidimą padariusios dukterinės bendrovės kapitalo, egzistuoja paprasta prezumpcija, kad tokia patronuojanti bendrovė daro lemiamą įtaką dukterinės bendrovės elgesiui (šiuo atžvilgiu žr. 1983 m. spalio 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo *AEG prieš Komisiją*,

107/82, Rink. p. 3151, 50 punktą), ir todėl jos sudaro vieną įmonę konkurencijos teisės prasme (2005 m. birželio 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Tokai Carbon ir kt. prieš Komisiją*, T-71/03, T-74/03, T-87/03 ir T-91/03, nepaskelbta Rinkinyje, 59 punktas). Todėl patronuojanti bendrovė, kuri Bendrijos teisme ginčija Komisijos sprendimą, kuriuo jai paskiriama bauda už jos dukterinės bendrovės veiksmus, turi paneigti šią prezumpciją, pateikdama savo dukterinės bendrovės savarankiškumo įrodymų (2006 m. rugsėjo 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Avebe prieš Komisiją*, T-314/01, Rink. p. II-3085, 136 punktas; taip pat šiuo atžvilgiu žr. 2000 m. lapkričio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Stora Kopparbergs Bergslags prieš Komisiją*, C-286/98 P, Rink. p. I-9925, toliau – sprendimas *Stora*, 29 punktą).

200 Šiuo atžvilgiu reikia pabrėžti, kad nors tiesa, jog Teisingumo Teismas šio sprendimo 199 punkte minėtame Sprendime *Stora* (28 ir 29 punktai), be to, kad patronuojanti bendrovė turi turėti 100 % dukterinės bendrovės kapitalo, nurodė kitas aplinkybes, kaip antai: kad neginčijama, jog patronuojanti bendrovė daro įtaką savo dukterinės bendrovės komercinei politikai arba kad abi bendrovės yra bendrai atstovaujamos per administracinę procedūrą, tai nepaneigia to, jog minėtas aplinkybes Teisingumo Teismas nurodė tik tam, kad nurodytų visus elementus, kuriais remdamasis Pirmosios instancijos teismas grindė savo samprotavimą prieš nuspręsdamas, kad argumentacija nebuvo pagrįsta tik tuo, jog patronuojančiai bendrovei priklausė visas dukterinės bendrovės kapitalas. Teisingumo Teismas šio sprendimo 199 punkte minėtame Sprendime *Stora* (29 punktas) aiškiai pripažino, kad „jeigu patronuojanti bendrovė kontroliuoja 100 % savo pažeidimą padariusios dukterinės bendrovės akcijų, Pirmosios instancijos teismas, kaip teigė Komisija, galėjo pagrįstai manyti, kad patronuojanti bendrovė iš tikrųjų turi lemiamos įtakos savo dukterinės bendrovės elgesiui“, ir todėl tokiomis aplinkybėmis patronuojanti bendrovė turi paneigti šią „prezumpciją“, pateikdama pakankamų įrodymų.

201 Šiuo atveju 100 % *CBF* kapitalo valdanti *CI* turėjo įrodyti *CBF* savarankiškumą, kuris galėtų paneigti šią prezumpciją, tačiau to nepadarė. Iš tikrųjų savo pareiškimuose ieškovės nieko nesako apie tai, ar dukterinė įmonė CBF galėjo ir (arba) gali savarankiškai priimti sprendimus dėl savo elgesio rinkoje, užuot vykdžiusi patronuojančios įmonės nurodymus.

202 Ieškovės taip pat neginčija Komisijos teiginio atsiliepime į ieškinį, kuriame daroma nuoroda į ginčijamo sprendimo 235, 271 ir paskesnius punktus, pagal kurį, pirma, komerciniuose skelbimuose *Clearstream* prisistato kaip vienas ekonominis vienetas, o antra, ginčijamame sprendime pateikti įrodymai parodo, kad *CI* turėjo įtakos *CBF* elgesiui ir net kartais veikė savo Vokietijos dukterinės bendrovės sąskaita, ir todėl ši nėra savarankiška.

203 Dėl ieškovių argumentų, jog Komisija niekad nebuvo nustačiusi, kad *CI* yra dominuojančią padėtį atitinkamoje rinkoje užimanti įmonė, pakanka pastebėti, jog jie grindžiami klaidinga prielaida, kad jos atžvilgiu nenustatyta jokio pažeidimo. Tačiau iš ginčijamo sprendimo 224 ir tolimesnių konstatuojamųjų dalių, taip pat iš 1 straipsnio matyti, kad *CI* buvo individualiai nubausta už pažeidimą, kurį ji, kaip teigiama, padarė asmeniškai dėl ekonominių ir teisinių ryšių, vienijančių ją su *CBF*, kurie jai leido nulemti pastarosios elgesį rinkoje (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 198 punkte minėto Sprendimo *Metsä-Serla ir kt. prieš Komisiją* 34 punktą).

204 Todėl trečiasis pagrindas atmestinas kaip nepagrįstas.

4. *Dėl ketvirtojo pagrindo, susijusio su ginčijamo sprendimo netikslumu*

Šalių argumentai

205 Ieškovės teigia, jog nustačiusi ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje, kad neteisėto atsisakymo teikti nagrinėjamas paslaugas pradžia buvo 1999 m. gruodžio 3 d., Komisija neatsižvelgė į keturių mėnesių laikotarpį nuo prašymo suteikti prieigą pateikimo, tačiau motyvuojamojoje dalyje teigė, kad per šį laikotarpį nebuvo piktnaudžiaujama.

206 Ginčijamo sprendimo 2 straipsnis yra neteisėtas, nes suformuluotas labai netiksliai, ypač kalbant apie veiksmus, nuo kurių ieškovės turėtų susilaikyti. Be to, šio straipsnio formuluotė vokiečių kalba neaiški ir prieštarauja ginčijamo sprendimo motyvams. Šiuo atžvilgiu galima suprasti, jog ieškovės turi susilaikyti tik nuo EB 82 straipsnį pažeidžiančių 1 straipsnyje nurodytų veiksmų, tačiau nepatikslinama, nuo kokių.

207 Iš atsiliepime į ieškinį pateiktų Komisijos patikslinimų ieškovės daro išvadą, kad ginčijamo sprendimo rezoliucinė dalis susijusi tik su ieškovių veiksmais *EB*, o ne kitų įmonių, atžvilgiu. Komisija atmeta platų ginčijamo sprendimo aiškinimą, kuris neturi poveikio vardinėms akcijoms.

208 Komisijos nuomone, ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje nėra netikslumų, kuriais ją kaltina ieškovės.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

209 Pirma, ieškovių argumentas, kad Komisija neatsižvelgė į keturių mėnesių laikotarpį nustatydama pažeidimo trukmę, yra nepagrįstas. Iš tikrųjų pirmojo *EB* prašymo suteikti prieigą prie *Cascade RS* data, į kurią Komisija atsižvelgė ir patvirtino šio sprendimo 97–99 punktuose, yra 1999 m. rugpjūčio 3 d., nors ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nustatyta pažeidimo data yra 1999 m. gruodžio 3 diena. Iš to matyti, kad Komisija tinkamai iš bendro šioje byloje nustatyto pažeidimo laikotarpio atėmė keturis mėnesius, t. y. maksimalų laikotarpį, kuris, jos nuomone, yra pakankamas suteikti prašomą prieigą. Todėl ginčijamo sprendimo motyvuojamojoje ir rezoliucinėje dalyse nėra jokio prieštaravimo.

210 Antra, dėl ginčijamo sprendimo 2 straipsnio primintina, kad būtent savo sprendimų rezoliucinėje dalyje Komisija nurodo pažeidimų, kuriuos ji konstatuoja arba už kuriuos baudžia, pobūdį ir apimtį, ir iš principo kalbant apie pažeidimų apimtį ir pobūdį svarbi yra rezoliucinė dalis, o ne motyvuojamoji. Tik tuo atveju, kai rezoliucinėje dalyje pavartoti terminai yra neaiškūs, ją reikia aiškinti remiantis ginčijamo sprendimo motyvuojamąja dalimi (2003 m. gruodžio 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Adriatica di Navigazione prieš Komisiją*, T-61/99, Rink. p. II-5349, 43 punktas).

211 Šiuo atveju ginčijamo sprendimo rezoliucinėje dalyje nėra jokio dviprasmiškumo. Iš jos aiškiai matyti, kad 1 straipsnyje Komisija nustatė, jog, pirma, atsisakymas *EB* teikti pirmines vardinių akcijų kliringo ir atsiskaitymo paslaugas ir diskriminuojantis elgesys juo atžvilgiu, bei, antra, diskriminacinių kainų *EB* taikymas prieštarauja EB 82 straipsniui. Šiame straipsnyje nurodomas nustatytų pažeidimų pobūdis, trukmė ir pažeidėjai.

212 2 straipsnyje Komisija ieškovėms nurodo ateityje vengti 1 straipsnyje numatytų pažeidimų. Taigi jo formuluotė, skaitoma kartu su 1 straipsnio formuluote, yra labai tiksli.

213 Todėl ketvirtasis pagrindas atmestinas kaip nepagrįstas.

214 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, jog reikia atmesti visą ieškinį.

5. *Dėl prašymo apklausti liudytojus*

215 Ieškovės siūlo įrodyti kai kuriuos savo teiginius išklausant *CBF* „Kliringo ir atsiskaitymo“ tarnybos vadovo, dirbusio vykstant faktinėms aplinkybėms, parodymus, būtent dėl *EB* paprašyto prieigos būdo, jo atsisakymo įrašyti vardines akcijas ekonominio savininko vardu ir *EB* atsakomybės už prieigos nesuteikimą.

216 Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad Pirmosios instancijos teismas vienintelis sprendžia dėl būtinumo papildyti nagrinėjamos bylose turimą informaciją (žr. 2005 m. birželio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, Rink. p. I-5425, 67 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

217 Iš tikrųjų, net jeigu ieškinyje pateiktame prašyme apklausti liudytojus tiksliai nurodomi faktai, dėl kurių liudytojas ar liudytojai turėtų būti apklausti, ir priežastys, dėl kurių tai turėtų būti padaryta, Pirmosios instancijos teismas turi pats įvertinti prašymo svarbą, atsižvelgdamas į bylos dalyką ir būtinybę apklausti nurodytus liudytojus (1998 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Baustahlgewebe prieš Komisiją*, C-185/95 P, Rink. p. I-8417, 70 punktas).

218 Šiuo atveju Pirmosios instancijos teismas galėjo priimti sprendimą remdamasis rašytinėje ir žodinėje teismo proceso dalyse pareikštais prašymais, ieškinio pagrindais ir argumentais. Todėl reikia atmesti ieškovių pateiktą prašymą apklausti liudytoją.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

219 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi ieškovės pralaimėjo bylą, jos turi padengti bylinėjimosi išlaidas pagal Komisijos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (penktoji kolegija)

nusprendžia:

1. **Atmesti ieškinį.**

2. ***Clearstream Banking AG*** **ir** ***Clearstream International SA*** **padengia bylinėjimosi išlaidas.**

Vilaras Prek Ciucă

Paskelbta 2009 m. rugsėjo 9 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

Faktinės bylos aplinkybės . . . . . II - 3166

Ginčijamas sprendimas . . . . . II - 3167

Procesas ir šalių reikalavimai . . . . . II - 3174

Dėl teisės . . . . . II - 3176

1. Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su neteisingu atitinkamos paslaugų rinkos apibrėžimu ir ieškovių dominuojančios padėties nebuvimu . . . . . II - 3176

   Šalių argumentai . . . . . II - 3176

   Pirmosios instancijos teismo vertinimas . . . . . II - 3180

2. Dėl antrojo pagrindo, susijusio su piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi nebuvimu II - 3189

   Dėl pirmos dalies, grindžiamos tuo, kad ieškovių atsisakymas suteikti prieigą nėra piktnaudžiavimas ir kad nebuvo diskriminavimo, kurį būtų galima laikyti piktnaudžiavimu . . . . . II - 3189

      Šalių argumentai . . . . . II - 3189

      Pirmosios instancijos teismo vertinimas . . . . . II - 3194

         — Dėl prašymo suteikti prieigą datos . . . . . II - 3195

         — Dėl tariamos Komisijos klaidos vertinant *EB* prašomus prieigos būdus . . . II - 3196

         — Dėl argumentų, kad *EB* neatliko visų prieigai suteikti būtinų parengiamųjų darbų . . . . . II - 3200

         — Dėl argumentų, susijusių su pakartotinomis derybomis dėl ieškovių ir *EB* sutartinių santykių . . . . . II - 3203

         — Dėl tariamo pažeidimo piktnaudžiaujant nebuvimo . . . . . II - 3203

         — Dėl *EB* nediskriminavimo . . . . . II - 3213

   Dėl antros dalies, susijusios su diskriminavimo dėl kainų nebuvimu . . . . . II - 3214

      Šalių argumentai . . . . . II - 3214

      Pirmosios instancijos teismo vertinimas . . . . . II - 3217

3. Dėl trečiojo pagrindo, susijusio su klaidingu CI kaltinimu CBF padarytu pažeidimu . . II - 3224

Šalių argumentai . . . . . II - 3224

Pirmosios instancijos teismo vertinimas . . . . . II - 3224

4. Dėl ketvirtojo pagrindo, susijusio su ginčijamo sprendimo netikslumu . . . . . II - 3226

Šalių argumentai . . . . . II - 3226

Pirmosios instancijos teismo vertinimas . . . . . II - 3227

5. Dėl prašymo apklausti liudytojus . . . . . II - 3229

Dėl bylinėjimosi išlaidų . . . . . II - 3230